Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکي پوهه:

سرلیک: ادبي لښتې/ خمچه های ادبی

لیکوال: ډاکتر معمار حشمت الله ,, اتمر ،،

اېډېټور:

د پخښتی ډیزان: ډاکتر معمار حشمت الله ,, اتمر ،،

خپرندوی:

چاپشمېر: ۳۰

چاپ نېټه: میاشت – سلواغه / کال ۱۴۰۵

واتس اپ: +۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

برېښنالیک:

atmar_hashmatullah@yahoo.com

د چاپ حقوق له لیکوال او خپرندوی سره خوندي دي، بې اخځ ښوونې ترې د ګټې اخیستنې اجازه نه شته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړلیک

سرلیک **چوپړی**

پخښتیٖ... ۱
بسم الله الرحمن الرحیم ۲
لیکي پوهه:... ۳
لړلیک ٤
تراڼ (پیل، شروع، برید).. ٦
مننه په څو لنډو کرښنو کې.. ۸
د یادښتونو له پاره:... ۹
هَلُوع ۱۰
د حضرت محمد (ص) ۱۰۰ خویونه (عادتونه)............................ ۱٥
د څاه کیندونکی مرګ په څاه کې وي.................................. ۲۳
کاریز ۳۳
دوې ورونه ۳٦
اصلیت پیژندنه ٤۲
ښوونکی او زده کونکي... ٤۷
آفت (اپت) او فتنه.. ٤۹
انگریز.. ٥۰
د سلطان محمود غزنوی د وخت کیسه................................. ٥۳
د بلخ په پاچاهی کې ٥۸
ترجمه مطالب.. ٦۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

هَلُوع ٦٣
١٠٠عادت حضرت محمد (ص) ٦٧
چاه کن در چاه است ٧٦
كاريز ٨٦
دو برادر.. ٨٩
اصليت شناسى ٩٥
معلم و شاگردان ١٠٠
آفت(مصيبت) و فتنه.. ١٠٢
انگليس... ١٠٣
داستان زمان سلطان محمود غزنوى ١٠٦
در پادشاهى بلخ ١١١
د چاپ شويو كتابونو لېست.................................... ١١٥
د كار لاندې كتابونو لېست ١١٩
د امكان او وخت په صورت كې................................ ١٢٠
د پخښتئ ښت ١٢١

(c) ketabton.com: The Digital Library

تراڼ (پیل، شروع، برید)

بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمنِ الرَّحِیمِ، اَلْحَمْدُ لِلّهِ إجْلَالًا لِقُدْرَتِهِ، وَ لَا إلَهَ إلَّا اللّهُ خُضُوعاً لِعِزَّتِهِ، وَصَلَّی اللّهُ عَلَی مُحَمَّدٍوَآلِهِ .

بې پایه ستاینه او بې حده مننه، د هغه سپېڅلي ذات نه چې د وجود مانۍ او کاینات یې د انساني وجود د تکامل او د انسان له پاره د خپل سپېڅلي ذات او عبادت د حقیقت له پېژندلو پرته جوړ کړل. هغه د ذات پوهه، عالي، لوړ او ښکلي نومونه دي، او کائناتو د پیدایښت یوه حتمي لامل دی. عظمت، د تولې نړۍ موجودیت، د ناڅاپه څخه راوتل، حق د رسیدو جوهر په یوه والي کې د اعتراف، تباهۍ او بې وسۍ یوه له لوړو وسیلو څخه دی.

ګرانو لوستونکو!

دا ځل مې و غوښتل څو ادبي داستانونه چې د پند (نصیحت) نه ډک دي او د ځوان نسل له پاره غوره درروسونه دي، خپلو کتابونو مینه والو او لوستونکو سره ګډ (شریکه) کړم.

زما د کتابونو مینه وال یوازې معماران او انجینران نه دي، نه باید اوسي، نوځکه غواړم ورځ په ورځ د خپلو لیکونو کې توپیر راوړم چې د هرې څانګې مینه وال په کې ډېر شي، دا کار به ما دېته اړ کړې چې لیکنې مې توپیر و لري او هم به مې مینه وال ډېر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکه ربه!
زموږ له پاره خپله لاره بې ستونزې کړه، تر څو موږ له تا پرته بل څوک و نه وینو او نه یې پېژنو. زموږ سره مرسته و کړه تر څو مو په وجود کې د غرور نخښه پاتې نه شي او د اسلام د دین له سپیڅلو بنده ګانو څخه مو و بولې.

یادونه:

- د نظر تولو خاوندانو او هغه څوک چې دا کتاب لولي په ډېر درنښت هیله کیږي چې، خپلې غوښتنې او وړاندیزونه د دې کتاب د بیا کتنې له پاره، زما سره ګډ (شریکه) کړئ.

Whatsapp: ۰۰۹۳۷۹۹۳۷۶۹۹۸

په در نښت
ډاکټر معمار حشمت الله اتمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه په څو لنډو کرښو کې

د یادونې وړ ده چې ښاغلی الحاج مولوي صیب (صاحب) عبدالرؤف خدام هېواد یوه له سترو، مشهورو دیني علماوو څخه دی.

هغه تل زیار باسي چې په پسته او خوږه ژبه، د قرآنکریم آیتونو، احادیثو، د حضرت محمد (صل الله علیه وسلم) کړنو، ګټورو حکایتونو او مثالونو پر بنسټ د ټاټوبي مامورینو، کارکونکو، ملګرو، دوستانو ته لاربښوونې او هغوی له ناروا، بدو کړونو، رفتارنو څخه منع کوي، هغوی د دې لارې ټول اصلاح او جنت ته، دعوتوي.

ما هم د هغه څو بیان شوي (نقل شوي) قرآنکریم ایتونه، د حضرت محمد (صل الله علیه وسلم) کړنې، ګټور حکایتونه په لنډه توګه بیان او په خپله ژبه د «ادبي لښتې / خمچه های ادبی» تر عنوان لاندې ټولې کړې، په پښتو او دري ژبوو مې لیکلي تر څو لوستونکو ته د عبرت سبق شي او هغوی د بدو کړونو لاس پر سر، ټولنه د اصلاح پر مخ او جنت ته تګ، دعوت وکړي.

د خدای تعالی نه، ذکر شوي (یاد شوي) الحاج مولوي صیب ته روغ صحت او اوږد ژوند غواړم.

په درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یادښتونو له پاره:

۱- ....

۲- ....

۳- ....

۴- ....

۵- ....

۶- ....

۷- ....

۸- ....

۹- ....

۱۰- ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هَلُوع

د معارج سوره ــ ۱۹ آیت

سوره: معارج ۷۰
جزء: ۲۹
نزول: مکه مکرمه

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا (۱۹)

ژباړه:
انسان یوه لالچی (بې صبره) مخلوق دی.

د آیت د کلمو مانا (معنی):

هلوع: ډیر لالچی، ډیر څورونکی.

طبرسي و ویل:
«**الهلوع:** الشدید الحرص الشدید الجزع»
هلع: جزع و شدة الحرص.

۱۹/۲۰/۲۱/۲۲ او ۲۳ آیات:

إِنَّ الْإِنْسانَ خُلِقَ هَلُوعاً «۱۹» إِذا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعاً «۲۰» وَ إِذا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً «۲۱» إِلَّا الْمُصَلِّينَ «۲۲» الَّذِينَ هُمْ عَلى صَلاتِهِمْ دائِمُونَ «۲۳»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه:

انسان بې صبره او لالچی پیدا شوی دی. هرکله چې ورته بده پېښه راشي، هغه ژاړي. او کله چې هغه ته خیر راشي بیا، بخل کوي، پرته له عبادت کوونکو.

هغه کسان چې په خپلو دعاګانو کې تل پاتې دي.

مهم ټکي:

«هلوع» دا د بې صبره او لالچي کس مانا (معنی) لري.

پوښتنه:

په ځینو آیتونو کې الله (ج) د انسان پیدایښت غوره بللی دی:

«خَلَقْنَا الْإِنسانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ» «۱»

او ځان یې تر ټولو غوره خالق ګڼلی:

«أَحْسَنُ الْخالِقِينَ» «۲»*

خو په دې آیتونو کې راغلي دي چې انسان حریص او بخیل پیدا شوی دی. دا دواړه څنګه یو له بل سره یوځای کېدی شي؟

ځواب:

د انسان په پیدایښت کې مخالف شیان ځای پر ځای شوي او همدا د تکامل راز دی. نفس انسان بدی ته رسوي:

«إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ» «۳»

خو عقل انسان له دې څخه منع کوي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوى» «٤»

او د انسان وده د دې تضادونو په غوره کولو کې ده، کوم چې د انسان تعلیم او کښت ته لار هواروي.
د روایاتو له مخې غوره عمل دوام لري. «٥»
«الَّذِينَ هُمْ عَلى صَلاتِهِمْ دائِمُونَ»

.«١» تین، ٤.
.«٢» مؤمنون، ١٤.
.«٣» یوسف، ٥٣.
.«٤» نازعات، ٤٠.
.«٥» تفسیر نورالثقلین.
جلد ١٠ - صفحه ٢١٦

د حرص په اړه ډېر روایات شته، چې ځینې یې یادوو:

- «الحرص لا یزید فی الرزق» حرص رزق، نه زیاتوي.
- «من کثر حرصه ... ذل قدره » څوک چې زیات لالچي (حریص) وي هغه به ذلیل وي.
- «رب حریص قتله حرصه» شاید هغه لالچی (حریص) سړی وي چې لالچ (حرص) به هغه و وژني.
- «لیس لحریص غناء» لالچي (حریص) هیڅکله بې نیازه، نه کیږي.
- «الحرص یرزی بالمروة» لالچي (حریص) خپل فضیلت او سړیتوب له لاسه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

- «الحرص مطية التعب» لالچ (حرص) د مصیبت سرچینه ده.
- «لا حياء لحريص» لالچی (حریص) د مال د لاسته راوړلو له پاره عفت او حیا پرېږدی.
- «الحريص الاسير» لالچی (حریص) یوه اسیر دی.
- «الحرص علامة الفقر» لالچ (حرص) د فقر نښه ده.
- «الحرص يفسد الايقان» لالچ (حرص) د الهی تقدیر یقین خرابوي.
- «الحرص موقع فى كثير العيوب» لالچ (حرص) انسان په ډېرو عیبونو کې اچوي.
- «لا يلقى الحريص مستريحا» لالچی (حریص) سړی آرام نه لری.

پیغامونه:

۱. د لالچي (حريص) دوې نښې دي:

جَزَع د ستونزو، سختۍ او بُخل د لاس ته راوړني یا کامیابی په پیر(وخت) کې.

«هَلُوعاً إِذا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعاً وَ إِذا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً»

۲. د ډیرو ناخوالو ریښه لالچ (حرص) ده.

جَزُوعاً ... مَنُوعاً

۳. انسان ډېر لږ حوصله لري، د لاسه ورکولو په وخت کې چيغې وهي او د لاس ته راوړو پر مهال بخل کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مَسَّهُ ... مَسَّهُ

۴. له بد سلوک څخه د خلاصون لاره د لمانځه ادامه ده.

خُلِقَ هَلُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۵. د انسان مادي فطرت د حرص په لور روان دی، دعا او د خدای (ج) ذکر يې منع کوي.

إِنَّ الْإِنْسانَ خُلِقَ هَلُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

.«۱» غررالحکم.

ټوک ۱۰ – چوپړې ۲۱۷

۶. انسان له لمانځه نه پرته اندېښمن دی.

جَزُوعاً ... مَنُوعاً ... إِلَّا الْمُصَلِّينَ

۷. د دعا اغېزې په استقامت پورې اړه لري.

«الَّذِينَ هُمْ عَلى صَلاتِهِمْ دائِمُونَ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حضرت محمد (ص) ۱۰۰ خوېونه (عادتونه)

۱ . پر لارې باندې یې، په ارامۍ او عزت، تګ کاوه.
۲ . د تګ په وخت کې یې، ګامونه پر ځمکه، نه ښوېول(کښول).
۳ . نظر یې کښته اچاوه او ځمکې ته یې کتل.
۴ . هر کس (څوک) چې به یې لیده، سلام به یې وراچاوه او هېڅ د ده تر مخه، سلام نه دی ور اچولی.
۵ . کله چې به یې چا ته، لاس په لاس کې ورکړ، ژر به یې د هغه لاس نه خوشې کاوه.
۶ . د خلکو سره یې داسې ژوند کاوه چې، هرچا به سوچ کاوه چې، د حضرت محمد (ص)، هغه نږدې کس دی.
۷ . هېچا ته به یې د سترګو تر بېخو نه کتل او مخامخ به یې ورته کتل.
۸ . هیچا ته به یې برګ، برګ نه کتل.
۹ . کله به یې چې اشاره کوله، په لاس به یې اشاره کوله نه په وریځو او سترګو.
۱۰. اوږد مهال یې، پټه خوله (سکوت) درلوده، د اړتیا پرته یې خبرې نه کوې.
۱۱. هرکله چې به یې د چا سره خبرې کوې، د هغه خبرو ته به یې تر پایه، غوږ نیوه.
۱۲. د هر چا سره چې به یې خبرې کوې، په بشپړه توګه به یې سینه ورګرځوله او مخامخ به، ورته کښناسته.

۱۳. د هر چا سره چې به کښېناست، تر څو چې هغه به د ولاړېدو اراده نه وه کړې، هغه حضرت نه ولاړېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴. د خدای (ج) د یادولو پرته، په مجلس کې نه دی کېناستلی او نه ځیني ولاړ شوی دی.
۱۵. مجلس ته ننوتو په وخت کې، د مجلس په آخر او دروازې ته نږدې کېناسته، نه د مجلس په منځ کې.
۱۶. په مجلس کې به یې ځانته، ځای نه ځانګړی کاوه او منعه یې ځینې کوله.
۱۷. هیڅکله یې د خلګو په حضور کي، تکیه نه کوله.
۱۸. ډېری ناستې یې مخ پر قبلې، وې.
۱۹. که به یې په مخکې نا خوښه کار کوم چې د شرعې سره په ټکر کې نه وه پېښ شوی، ده به نادیده نیوه.
۲۰. که به د چا څخه تېروتنه صادره شوه، هغه یې نه نقلوله.
۲۱. د چا څخه یې په خبرو کې، غچ نه دی اخیستی.
۲۲. هیڅکله یې د چا سره جنګ او جګړه نه کوله.
۲۳. هیڅکله یې د چا خبرې نه پریکولې، مګر که یې لغوه او باطل حرف نه وای ویلي.
۲۴. د سوال ځواب یې، څو ځله تکرار کوو، ترڅو په ځواب کې یې اورېدونکی، شکمن نه شي.
۲۵. کله چې به یې د چا څخه ناصوابې خبرې اورېدې، نه یې ورته ویل چې « ولې پلاني داسې ویل » بلکې فرمایل یې چې « په ځینو خلکو، څه کېږي چې داسې وایي؟»
۲۶. د بې وزلو سره یې ډېره ناسته او ولاړه درلوده او ډوډۍ بَه یې هم ورسره، خوړله.
۲۷. د بنده ګانو او غلامانو بلنه یې، هم منله.
۲۸. ډالۍ یې قبولوله، که څه هم به د شیدو یوه جام و.
۲۹. تر هر څه ډېره یې صله رحمي پر ځای کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰. د خپلوانو سره یې نېکي کوله، بې له دې چې پر نورو لوړوالی (بهتري) ورکړي.
۳۱. ښه کار ته یې تحسین او تشویق فرمایل او بد کار به یې غنده او نهي کاوه.
۳۲. هغه څه چې د خلکو د دین او دنیا د اصلاح موجب کېدل، دوی ته به یې و فرمایل:
کوم څه چې حاضران یې له ما اوري غایبانو ته یې هم ورسوئ.
۳۳. هرچا چې به عذر راوړ، دهغه عذر یې مانه (منه).
۳۴.هیڅوک یې، سپک نه ګاڼه.
۳۵. هیڅکله یې چا ته ښکنځل نه دي کړي او چا ته یې په بدو نومونو نه ویل.
۳۶. هیڅوک یې د خپلو اطرافیانو او په ده پورې د تړلو کسانو یې نفرتي نه کړل.
۳۷. هیڅکله یې، د چا عیبونه، نه پلټل.
۳۸. د خلکو د شر څخه یې پرهیز کاوه، د دوی څخه نه ګوښه کېده او د ټولو سره یې چلند وه.
۳۹. هیڅکله یې د خلکو بد نه ویل او د هغوی ډېر صفت یې هم نه کاوه.
۴۰. د نورو پر بې عزتي یې صبر کاوه او د بدئ جزا یې په نیکي سره، ورکوله.
۴۱. د ناروغانو پوښتنه (عیادت) یې کاوه، که څه هم به د مدینې شریفې په لرې ځای کې وو.
۴۲. د خپلو اصحابو خبر یې اخیسته او د هغوی د حالاتو پوښتنه یې کوله.
۴۳. اصحابو ته به یې، په ښو نومونو، غږ کاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۴. د اصحابو سره به يې په کارونو کې، ډېرې مشورېې کوې او پر هغه به يې ټينګار، کاوه.
۴۵. د يارانو په منځ کې به کېناسته، که به کومه ستونزه راتله چا نه شو کولای چې د دوی په منځ کې پيغمبر وپېژني.
۴۶. د خپلو يارانو په منځ کې به يې، انس او الفت راوسته.
۴۷. وعدې او تړون ته، تر ټولو وفادار انسان و.
۴۸. کله چې به يې بې وسه (غريب، فقير) ته کوم شی بخښل، په خپل لاس يې ورکاوه او چا ته يې نه حواله کاوه.
۴۹. که به پر لمانځه و، او د ده مخې ته څوک راغلې وای لمونځ يې لنډ، وايه.
۵۰. که به پر لمانځه و او ماشوم به ژړل لمونځ يې لنډ، وايه.
۵۱. پر هغه کسانو ډېر ګران وو، چې خير يې نورو ته، ډېر رسېد.
۵۲. هيڅوک د ده د حضور څخه، نا اميد نه وو او فرمايل به يې: «د هغو کسانو اړتياوې (حاجتونه) را ورسوئ، څوک چې يې تر ما نه شي، را رسولای. »
۵۳. هرکله چې به چا د ده څخه د اړتيا (حاجت) خواست کاوه، که سم و، روا يې باله او که نه و، په ښو خبرو يې راضي کاوه.
۵۴. د هيڅ چا درخواست يې نه رداوه، مګر که په معصيت کې و.
۵۵. دسپين ږيرو يې ډېر عزت کاوه او پر کشرانو ډېر مهربان و.
۵۶. د ښوزلو يې، ډېر مراعات کاوه.
۵۷. د شر خوښو زړونه يې په نېکيو باندې ترلاسه کاوه او مجذوبول يې.
۵۸. په ښکاره به متبسم (پر شونډو خندان) و او په عين حال کې يې په زړه کې د الله (ج) څخه وېره ډېره، وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۹. کله چې به خوشحاله و، سترګو بانه يې يوه پر بله اېښودې او د خوشحالۍ اظهار به يې کاوه.
۶۰. د ده اکثره خندا، د تبسم وه، خندا يې غږ نه درلود.
۶۱. کله، کله به يې ټوکه کوه، اما د ټوکې او خندا په بهانه يې نا مناسب او باطل حروف، نه ويل.
۶۲. بد نوم ته يې تغيير ورکاوه او د هغه پر ځای يې ښه نوم کاراوه.
۶۳. بردباري او سړه سينه يې هم مهاله پرغصې يې وړاندېوالی کاوه.
۶۴. د شتمنۍ د هلاکت پر وخت ،غصه نه ورتله او نه هم نا ارامه کېده.
۶۵. د خدای (ج) له پاره دومره په قهر کېده، چې بل چا به نه پېژنده.
۶۶. هيڅکله يې د ځان غچ نه اخيسته، مګر په غير له هغو چې د حق حريم يې ماتوه.
۶۷. د محمد (ص) په وړاندې، تر ټولو منفورترين خوی، دروغ ويل وو.
۶۸. د خوشحالۍ او خفګان پر مهال يې د حق د يادولو پرته، بل څه پر ژبه جاري نه وو.
۶۹. هيڅکله يې، پيسې نه زيرمه کوې.
۷۰. په خوراک او پوښاک کې يې تر خپلو خدمت ګارانو زيات شی، نه درلود.
۷۱. پر خاورو کېناسته او ډوډۍ يې هم ور باندې خوړه، مګر پاکي يې، تر هر څه خوښېده.
۷۲. پر ځمکه بيدېده.
۷۳. بوټونه او کالي يې خپله، اغوستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۴. په خپلو لاسونو يې، شيدې څښلې او د اوبښ پښې يې، پخپله تړې.
۷۵. هر خر يا کوم حيوان چې به ورته چمتو وو، ورباندې سپرېده او فرق يې نه ور کاوه.
۷۶. هرځای ته چې به ته، هغه خپله عبا (چپنې ته ورته جامه) يې اواروله او ګټه يې ځينې اخيسته.
۷۷. د ده حضرت ډېرى جامې، سپينې وې.
۷۸. چې نوې جامه به يې جوړه کړه، مخکينۍ يې، بې وزلي ته بخښه.
۷۹. فاخري ډوله جامه يې، د جمعې د ورځې وه.
۸۰. د بوټونو او کاليو د اغوستو پر مهال يې، له ښي خوا، پيل کاوه.
۸۱. ببر او خيرن وېښتان يې، کراهت ګڼل.
۸۲. تل به خوشبو و او زيات مخارج يې دعطرونو پر رانيولو وو.
۸۳. تل به يې اودس درلود او د اوداسه پر مهال يې، مسواک واهه.
۸۴. لمونځ لکه د ده د سترګو نور و، ارامي او استراحت يې په لمانځه کې مونده.
۸۵. د هرې مياشتې پر ديارلسمه، څوارلسمه او پنځلسمه ورځ يې روژه نيوه.
۸۶. هيڅکله يې کوم نعمت پورې، نه خندل.
۸۷. د الله تعالى لږ نعمت يې، ډېر ګاڼه.
۸۸. هيڅکله يې غذا نه تعريفوله او نه يې بد پسې ويل.
۸۹. د غذا پر وخت چې به هر څه حاضر وو، ميل يې ورته ښکاره کاوه.
۹۰. د دسترخان پر سر يې، له خپلې خوا غذا نورو ته، ور اړوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۱. د غذا پر مهال، تر ټولو ژر حاضرېده او تر ټولو وروسته ځيني ولاړېده.
۹۲. چې وږی به نه و، د ډوډی ميل يې نه کاوه او تر مړېدو وړاندې يې د ډوډۍ څخه انصراف کاوه، يعنې پرماړه نس يې ډوډۍ، نه خوړله.
۹۳. معده يې هيڅکله دوې غذاوې هم مهاله، جمع نکړې.
۹۴. په غذا کې يې، هيڅکله تيغ (آروغ) نه دی اېستلی.
۹۵. تر خپله وسه يې، يواځې ډوډی نه خوړله.
۹۶. تر ډوډۍ خوړولو وروسته يې، لاسونه پرېمينځل او پر خپل مخ يې کشول.
۹۷. د اوبو څښلو پر مهال يې، درې ساه وې (اېندې) نيولې، په لمړي کې يې بسم الله او په آخر کې يې الحمد لله، ويله.
۹۸. تر هر ډول مستورو او حيا داره پيغلو، حياناک و.
۹۹. کله چې به کورته ننوت، درې واره يې اجازه غوښته.
۱۰۰. د کور ننوتو وختونه يې پر درېيو برخو وېشلي وو:
يوه برخه يې د الله (ج) له پاره، بله برخه يې د کورنۍ له پاره او درېيمه برخه يې د ځان او خلکو له پاره وه.

درود شريف:

اَللّهُمَّ صَلّ عَلیَ مُحَمَّدٍ وَّ عَلیَ الِ مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّیتَ عَلیَ اِبرَاهِیمَ وَعَلیَ الِ اِبرَاهِیمَ اِنَّکَ حَمیدٌ مَّجِیدٌ.

ژباړه:

خدايه!

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر محمد (صلی الله علیه وسلم) او د محمد (صلی الله علیه وسلم) په آل باندې درود او رحمت نازل کړه، لکه څنګه چې تا، پر ابراهیم (ع) او د ابراهیم (ع) په آل باندې رحمت نازل کړ، بې له شکه ته د ستاینې وړ او لوی یې.

اَللّٰهُمَّ بَارِک عَلیَ مُحَمَّدٍ وَّ عَلیَ الِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارکتَ عَلیَ اِبرَاهِیمَ وَعَلیَ الِ اِبرَاهِیمَ اِنَّکَ حَمیدٌ مَّجِیدٌ.

ژباړه:

خدایه!
برکت نازل کړه پر محمد (ص) او پر آل محمد (ص)، لکه څنګه چې تا پر ابراهیم (ع) او د ابراهیم (ع) په کورنۍ برکت نازل کړ، بې له شکه ته د ستاینې وړ ذات یې او ته لوی یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځاه کیندونکی مرګ په ځاه کې وي

دوو ورونو په یوه ځای کې ژوند کاوه، هغوی په سوداګرۍ بوخت وو.

خورا ښه او د مینې ډک ژوند یې درلود.

یوه ورځ، یوه ورور د سوداګرۍ له پاره د سیمی پرېښودو ته اړ شو او خپل وروړته یې وویل:

زه غواړم د څو ورځو د پاره، د سیمې نه لرې سفر وکړم، تر بیا راتګه، زما پر ښځې به پام او د ستونزو په وخت کې به ورسره مرسته کوې.

ورور یې و ویل:

دا ته څه وایې؟

بې غمه اوسه.

هیڅ سوچ مه کوه.

هغه د خپل ورور نه مننه وکړه.

د شپې وختي بیده او سهار وختي له خوبه پاڅېد.

خپلې ښځې ته یې و ویل:

زه د څو ورځو د پاره، سفر ته ځم.

د ستونزو په وخت کې، زما ورور له تا سره مرسته کوي.

هغې مننه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

میږه یې د سهار چای، وختي وڅښنه.

لمړی یې د خپلې ښځې، بیا یې د ورور نه خدای پاماني واخیسته او پر سفر یې پیل کړ.

هغه پرسوداګریز سفر بوخت شو.

ورور به یې اخوا دېخوا ګرځېده او د خپل ورور د ښځې په سوچ کې شو.
پلانونه به یې سنجول، پای کې په بې حیایۍ او نېغه تړوګه، له هغې نه، ناروا غوښتنه وکړه.
د ورور ښځې یې د هغه غوښتنه و نه منه.

بیا یې هغې ته و ویل:

زه به تا ته، کلکه سزا درکړم.

هغې و ویل:

لاس دې خلاص!

بیا هغه و ویل:

وبه ګورو.

څه موده، تېره شوه.

هغه د سزا ورکولو سوچونه وهل.

یوه ښه سوچ یې وموند او له ځانه سره یې و ساته.

د خپل د ورور د راتګ نه خبرشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان يې د هغه، لارې ته ورساوه.

د روغبړ نه وروسته يې، خپل ورور ته و ويل:

عجيبه ښځه لرې؟

ته چې په سفر لاړې، څو ګړۍ لا نه وې تېرې شوې، چې هغه راغله او زما نه يې ناروا غوښتنه وکړه، ما د ستا په خاطر ډډه وکړه او د هغې خبره مې، و نه منه.
ورور يې ډېرخواشينی او په غصه شو.
کور ته چې ننوت، ښځې يې پرې پام شو، چابکه چابکه د هغه مخې ته يې ځان ورساو او هغه ته يې ښه راغلاست و وايه.
د مېړه غوسه لا ډېره شوه او هغې ته يې طلاق ورکړ.
هر څه هغې پوښتني وکړي چې، څه پېښه شوی ده؟
هغه د ځواب او سوچ نه پرته، له کوره وشړه.
ښځه د کوره و وته او په لارې روانه شوه.
هغه د يوه عابد کور خوا ته لاړه.
کورته نږدې شوه.
د کور مخې ته خادم ولاړ و.
خادم و ويل:
چېرته روانه يې؟
هغې و ويل:
غواړم عابد و وينم.
هغه و ويل:
ته دلته ودرېږه، زه به لاړ او تا ته به اجازه واخلم.
هغې و ويل:
سمه ده!

(c) ketabton.com: The Digital Library

خادم کلا ته د ننه شو.
او هغې ته يې د ننوتو اجازه واخيسته.

ښځه د عابد کور ته د ننه شوه او خپله ټوله تېره شوې کيسه يې هغه ته وکړه.

بيا يې هغې ته و ويل:

زه څه کولای شم.

هغې و ويل:

که کوم کار راته پيدا او يا مې دلته وساتې؟

هغه و ويل:

زما يوه کوشنی ماشوم دی.

ته به د هغه پالنه وکړې او زه به تا ته بر سېره پر درې وخته ډوډۍ د مياشتې دوې ديناره هم درکړم.

هغې و منه او د عابد نه يې مننه وکړه.

هغې خپله دنده پيل کړه.

څو ورځې تېرې شوې.

خادم ته ښځه خوږه شوه.

بيا يې د هغې نه، ناروا کار غوښتنه وکړه.

هغې په زاريو، زاريو د هغه غوښتنه ونه منه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خادم و ویل:

زه به تا ته ډېره بې ساري، سزا درکړم.

ځو ورځې تېرې شوې.

خادم د وخت موندلو سره سم د عابد ماشوم و واژه او پړه يې پر ښځې واچوه.

د وژنې نه يې وروسته عابد ته د ماشوم وژنې پيغام و رساوه.

عابد ښخه خپل حضور ته وبلله او هغې ته يې و ويل:

ماشوم دې ولې وژلی دی؟

هغې و ويل:

ما نه دی وژلی.

ماشوم خادم وژلی دی.

خادم و ويل:

نه!

ما نه دی وژلی.

زه خو پخوا هم دلته وم.

د دې په راتګ سره، دا کار وشو.

هغې ډېرې زارۍ وکړې، کوم ځای يې و نه نيوه.

عابد هغې ته دوې ديناره ورکړل او هغه يې له کوره وشړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه له کوره و وته او په یوې نا معلومه لار، روانه شوه.

هغه څه مخې ته لاړه او سترګې یې په یوې ډلي ولږېدي.

هغه، ډلې ته نږدې شوه، ګوري خلکو یوه کس نیولی او وهي یې.

ښځه وړاندی شوه او د خلکو نه یې وپوشتل:

دا سړي څه کړي چې تاسو راګیر کړی او وهئ یې.

خلکو و ویل:

دا سړی زمونږ پوروړی دی، مونږ ورته وایو چې، زمونږ پور را کړه.

هغه تل پلمې کوي.

ښځې و ویل:

څومره له تاسو نه، پوروړی دی؟

خلکو و ویل:

دوې دیناره.

بیا هغې دوې دیناره کسانو ته ورکړې او کس یې له وهلو خلاص کړ.

کس له ښځې نه مننه وکړه او هغه ته یې و ویل:

دا ښار د سړیتوب ښار نه دی.

زما او ستا به وروری او خورولي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه دواړه له دې ښار نه، بل ښار ته لاړ شوو.

ښځې چې د دې ښار نه ترخه خاطره درلوده، د هغه خبره یې ومنه او دواړه د یوه سیند (سین) پرلور روان شوو.

سیند ته ورسېدل،

سیند غاړې ته یوه کښتې ولاړه وه.

کس کښتۍ ته نږدې او کښتیوان سره یې خبرې پیل کړې.

هغه یې پر کښتیوان و پلوره او په بهانه یې له ښځې نه ځان پناه کړ.

کښتیوان ښځې ته و ویل:

د ورور تر راتګ پورې، راځه کښتۍ کې کښېنه!

ښځه په کښتۍ کې، کښېناسته.

کښتیوان، کښتۍ ته حرکت ورکړ.

ښځې و ویل:

صبره وکړه!

زما ورور راشي!

کښتیوان و ویل:

کوم ورور؟

هغې و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم چې له ما سره و.

کښتيوان و ويل:

د څه شي ورور؟

هغه ته يې پر ما، خرڅه کړې يې.

هغه خپلې پيسې واخيستې او لاړ.

ښځه ډېره خواشينې شوه.

سوړ اوسېلی يې و باسه.

کښتې اوبو منځ ته لاړه.

بيا کښتيوان هغې نه د ناروا کار غوښتنه وکړه.

ښځه هک پک، پاتې شوه.

خدای نه يې وغوښتل چې هغه وژغوري.

د خدای حکم سره سم، وريځه په آسمان کې پيدا او پر وريدو يې پيل کړ.

څه ځنډ وروسته، طوفان هم پيل شو.

کښتې يې ټوټه، ټوټه او بيا ډوبه کړه.

کښتيوان يې و واژه او ښځه بې هوښه پر يوې تختې، پاتې شوه.

اوبو ورو، ورو هغه د سيند غاړې ته ورسوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې د ښار پاچا کوم چې د ښکار له پاره وتې و، پر ښځې يې سترګې ولګېدي.

عسکرو ته يې امر وکړ چې هغه له اوبو و باسي.

عسکرو د امر سره سم، هغه يې له اوبو و باسه او د سيند غاړې ته څېرمه، پر شګو واچوه.

هغه بې هوښه، مګر ژوندۍ وه.

هغه يې د خپل طبيب په مرسته په هوښ راوسته او د هغې يې درملنه وکړه.

هغې خپله ټوله کيسه پاچا ته وکړه.

پاچا هغې ته د واده کولو، وړانديز وکړ.

ښځې ومنه.

هغې به پاچا ته ښې مشورې ورکوې.

هغه په مشورو ورکولو کې، مشهوره شوه.

څه موده تېره شوه.

د ښار قاضی مړ شو.

پاچا د نوي قاضي ټاکولو له پاره، مشورې پيل کړې.

خلکو د پاچا وغوښتل تر څو ښځه د ښار قاضي په توګه و ټاکي.

پا چا هم هغه، د ښار قاضي په توګه، وټاکه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټاکلو نه وروسته يې پا چا ته و ويل:

زه غوړام خپلو مغرېضينو ته، سزا ور کړم.

پاچا ومنه او اعلان يې وکړ تر ځوخلک راټول شي.

خلک راټول شوو.

- لمړی يې د خپل مېړه او د مېړه ورور(لېور) و غوښتل.

خپل پخوانی مېره يې خوشې او لېوره ته يې تورلګلو په هکله، اتيا درې وهلو سزا واوروله او پرهغه باندې يې حد جاری کړ.

- بيا يې عابد او خادم وغوښتل.
  عابد يې خوشې خادم يې د قاتل په توګه معرفی او قصاص حکم يې پرې جاری کړ.
- بيا يې پوروړی و غوښت او هغه يې د مفسد په توګه خلکو ته ور وپيژاند او هغه يې، بند خونې(جېل) ته ولېږه.
  ټولو ته يې سمې او مناسبې سزا ګانې ورکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاریز

په پخوا پېر کې یوه پاچا غوښتل چې د یوې سیمې نه د کاریز ویاله (بیاله) تېره او پټې پرې خړوب کړي.

کروندګرو ته یې امر وکړ تر څو د ویالې کیندنې چارې پیل کړي.

هغوی د ویالې کیندې چارې پیل کړې.

په یوې سیمې کې د کاریز ویاله د یوې کونډې ښځې کور ته جوښت تېرېده، کومه چې کونډې کور ته یې زیان (تاوان) رساوه او هغې د کور نړېدو، سبب ګرځېده.

کونډې ښځې چې دا حال ولید، کروندګرو ته یې و ویل:

ویاله له بلې خوا تېره کړئ چې زما کور ته زیان و نه رسوي.

هغوی و ویل:

مونږ د پاچا امر پر ځای کوو، ته کولای شې پاچا ته خپل عرض وړاندې کړې.

هغې ومنه.

سهار شو.

کونډې ښځې پاچاهي دربار ته یې ځان ورساوه او خپل عرض یې پاچا ته وړاندې کړ.

پاچا کونډې ښځې ته و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به ایت (هیت) وټاکم او ستا ستونزه به حل شي.

هغې د پاچا نه مننه وکړه او بېرته کور ته، روانه شوه.

پا چا هم لس کسیز هیت وټاکه او له هغوی یې وغوښتل چې د کونډې کور نه لیدنه، موضوع دې په هر اړخیزه توګه وڅېړي او پایله یې له پا چا سره ګډ (شریکه) کړي.

ښځه کورته ورسېده.

سبا لس کسیز هیت سیمې ته لاړ او د هغې د کور نه یې لیدنه وکړه.

هغوی د خپل په راپور کې داسې ولیکل:

ویاله د کونډې ښځې کور ته کوم زیان نه رسوي، باید پاچا د امر سره سم دې تېره شي.

هغوی خپله پایله د پاچا سره ګډ (شریکه) کړه.

پاچا هم خوښ شو.

کروندګرو خپلو کیدنو ته دوام ورکړ.

کونډې ښځې چې کروندګر ولیدل په غصه شوه او هغوی ته یې و ویل:

کیندنه مو بې ځایه ده.

تاسو د هیت نظر وګورئ.

هغوی و ویل:

مونږ سره د لس کسیز هیت نظر شته کوم چې پاچا ټاکلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې بیا د پاچاهۍ دربار ته، ځان ورساو او د پاچا سره یې وکتل.

پا چاه هغې ته و ویل:

ما ستا د ستونزې اوارۍ له پاره لس کسیز هیت و ټاکه.

هغوی سیمه له نږدې وکته او پایلې کې یې لیکلې دي.

ویاله د کونډې ښځې کور ته، کوم زیان، نه رسوي.

هغه په ژړا او فریاد شوه.

پاچاه ته یې و ویل:

صیبه!

د هغوی پریکړه زما په زیان ده.

هغوی نا سمه پریکړه، کړې ده.

ښه به دا وي چې تاسو په خپله، زما کور وګورئ.

که یې زیان رساوه، ویاله بچه کړئ او که زیان یې نه رساوه، زما کور لړنګ کړئ.

پا چا و منه، سبا سیمې ته لاړ او کور یې په خپل سترګو ولید کوم چې د ویالې په تېرولو سره، د هغې کور سل په سلو کې ورانېده.

بیا پا چا کروندګرو ته و ویل:
ویاله د کونډې ښځې کور څنګ نه لرې کړئ تر څو د هغې کور د نړېدو نه بچ شي.
ځینې وختونه، تر ډېرو نه لږ ښه او فیصلې د ټولو په ګټې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوې ورونه

په پخوا پير کي دوې ورونه وو.

د هغوی ژوند ښه نه وه، نه يې ځمکه درلوده او نه هم کوم کسب او کار.

نه يې زر درلودل او نه هم زور.

سهار وختی به غره ته، تلل.

الته به يې لرگي وهل، بيا به يې په شا كول، بازار ته به يې وړل ، خرڅول او د هغو پر پيسو به يې ځانو ته د کور اړونده خوراکي توکي او شيان اخيستل.

دوی به هره ورځ دا کار، تر سره کاوه.

څه موده تېره شوه.

يوه ورور يې ناروغه او په کور کې پرېوت.

دوايي يې وکړه، مگر ښه نه شو.

څه موده وروسته هغه، مړ شو.

ورور يې، هغه خاورو ته وسپاره.

ورور به يې، په يوازې توگه سهار له خوا لرگي راوړل، په بازار کې به يې پلورل او د خپل مړ شوي ورور ضروريات به يې پرې پوره كول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا به د ماسپښین له خوا هم غره ته، ته لرګي به یې راوړل، په بازار کې به یې پلورل د خپل کور ضروریات به یې پرې، پوره کول.

پر هغه کار ډېر شو.

څه موده تېره شوه.

هغه هم کلک ناروغه شو.

د کورنۍ غوښتنې هم ډېرې شوې وې.

هغه به سوچونه وهل، کوم چې بې ګټې وو.

بیا یې آوازه واچوه:

که چېرې یوه څوک ما ته د یوه کال نفقه را کړی، زه یې د حضرت خدر(ع) سره ور پېژنم (معرفی) کوم.

آوازه، هرې خوا خپره او خبره تر پاچا ورسېده.

پاچا هم، هغه دربار ته وغوښت.

د هغه سره یې خبرې وکړې او هغه ته یې د یوه کال نفقه ورکړه.

هغه هم د څه لنډې مودې له پاره وخت واخیست.

څه وخت تیر او موضوع د پاچا له هېره و وته.

څه موده وروسته د دربار یوه کس د پاچا سره ولیدل، هغه ته یې شیطانت او تېره شوې کیسه یې ور په یاد کړه.

پاچا هغه کس، خپل دربار ته وغوښت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کس ډېر وارخطا اوزړه يې په ډبهارو شو.

له ځانه سره يې و ويل:

پاچا خو ما وژني.

په هره توګه، بايد لاړ شم.

توکل په خدای.

د هغه د ننوتو سره سم، يوه سپين ږيری هم ننوت.

چا به سوچ کاوه چې د پلانی وزير خپلوان به وی او بل به سوچ کاوه:

کېدای شي، پاچا راغوښتی وي.

پاچا خپل وزيران را وغوښتل او خبره يې د هغوی سره ګډ (شريکه) کړه.

هغوی د غونډې غوښتنه وکړه.

پاچا ومنه او غونډه يې وبله.

غونډه پيل شوه.

لمړی يې يوه وزير ته و ويل:

د سزا ورکولو په هکله، خپل نظر څرګند کړه!

- لمړي وزير و ويل:

بايد لوي اور بل او دا کس دې په کې واچول شي تر څو د نورو له پاره د عبرت درس، شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین ږیري و ویل:

وزیر ریښتیا وایې دا د وزیر سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

- دویم وزیر و ویل:
دا کس باید په ژوندوني له پوسته او په دښتې کې دې خوشې،
مچان او میاشې به یې و چچي او په زجر به مړ شي.

سپین ږیري و ویل:

وزیر ریښتیا وایې.

دا د وزیر سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

- درېیم وزیر و ویل:
دا کس دې باید ټوټې ټوټې او له منځه لاړ شي.

سپین ږیري و ویل:

وزیر ریښتیا وایې.

دا د وزیر سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

- اخر وزیر یې چې زده کړې یې کړې وې، و ویل:
پاچاه صیب!

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومه مرسته چې تا د ده سره کړې ده، ملت د خزانې (بیت المال) نه دې کړي ،کومه چې د خلکو پورې اړه لري.

تا له خپله جبه څه نه دې ورکړي.

کېدای شي د ځان د خلاصون له پاره یې کړې وي.

هغه نه باید، و وژل شي.

سپین ږیري و ویل:

وزیر ریښتیا وایې.

دا د وزیر سره مناسبه خبره او د کس له پاره مناسبه سزا ده.

بیا پاچا مخ سپین ږیري ته واړاوه او ویې ویل:

تا د هر وزیر خبره تایید کړه، دا څنګه کېدای شې؟

لیونی یې که په حال؟

سپین ږیري و ویل:

- لمړی وزیر دې د آهنګر زوی ده، هغه بې له اوره کوم بل څه نه دي لیدلي، هره سړه اوسپنه به یې په اور تودوه او هغه ته به یې د ښتک وهلو سره شکل ورکاوه.

- دوېیم وزیر دې د موچې زوی دی، هغه ټول عمر د پوستکو (څرمن) سره تېر شوی دی، هغه به ژوي له پوسته کول او له څرمن نه به یې بوټان، پڼې او نور وسایل جوړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دریم وزیر دې د قصاب زوی دی، هغه بې له حلالولو او ټوټې، ټوټې کولو بل کوم شی نه و کړي او نه پرې پوهېږي.

- اخر وزیر دې د سړي زوی، پوی دی، زده کړې يې کړې، ښه خبره يې وکړه او زما هم د تایید وړده.

پا چا وزیرانو ته مخ واړو او غوښتل يې د هغوی نظر هم ولري.

په دې وخت کې، سپین ږیری سړی تری تم شو.

ټول هک پک شوو.

کس و ویل:

هغه حضرت خدر(ع) و.

زما وعده سمه وه.

پاچا ه چې ډېر حیران شوی و، د هغه نه يې ببننه و غوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلیت پېژندنه

په پخوا وختونو کې یوه پاچا ژوند کاوه.

هغه ډېر زیرک او هوښیار وزیر درلود.

یوه ورځ هغه خپل وزیر را وغوښت او هغه ته یې یوه اس وښود، د اس یې ډېر صفتونه (توصیفونه) وکړل.

بیا یې وزیر ته و ویل:

ته په کې څه وایې؟

هغه و ویل:

اس اصلی نه دی.

پا چا امر وکړ تر څو اصلي خاوند و مومي او د موضوع څرنګوالی د هغه نه پوښتنه وکړي.

کس یې و موند او دهغه نه یې پوښتنه وکړه.

هغه په ځواب کې و ویل:

کوم وخت چې دا اس وزیږېد، موریې ناروغه او مړه شوه.

مونږ اس غوا ته واچوه او اس د غوا شیدې خوړلې او لوی شوی دی.

د خبرنې نه وروسته پاچا وزیر و غوښت او له هغه یې و پوښتل:

ته څه پوی شوې چې اس اصلي نه دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزیر و ویل:

اصلی اس واښه په خوله کې نیسي بیا سر لوړوی او واښه خوري .

مګر دا د غوا په شان په اخور کې سر ټیټ اچوي او واښه خوري.

پا چاه خوشحاله شو او خپل وزیر ته یې دېرش – څلوېښت مېږۍ او وزې انعام ورکړې.

څه موده تېره شوه.

هغه بیا خپل وزیر وغوښت او له هغه یې و پوښتل:

زما په ښځې کې څه وایې؟

هغه و ویل:

دا به، بې ادبي وي چې ستا د ښځې په اړه څه و وایم.

پا چا و ویل:

زما له خوا اجازه ده.

وزیر و ویل:

ستا ښځه هم شا زادګۍ (اصلي) نه ده.

پا چا بیا خپلې څېړنې د خواښې نه پیل کړې.

هغې و ویل:

مونږ یوه کوشنۍ لور درلوده.

کومه مو چې د ستا په نوم کړې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ناروغه او بیا مړه شوه.

مونږ د پاچا سره مشوره وکړه چې د مینځې لور واخلو او غټه یې کړو.

تر څو په خبرو کې پړ(ملامت) نه شوو.

د ځیړنې نه وروسته پاچا وزیر و غوښت او له هغه یې و پوښتل:

ته څه پوی شوې چې هغه شازادگی نه ده؟

وزیر و ویل:

شازادگې په وړو، وړو خبرو پسې نه گرځي.

مگر ستا ښځه کله مینځې سره شخړه کوي او کله له دمې سره.

پا چا خوشحاله شوه او هغه ته یې دېرش – څلوېښت مېږې او وزې انعام ورکړې.

بیا یې و ویل:

زما په هکله څه وایې؟

هغه و ویل:

دا ستونزمنه ده چې ستا په هکله څه و وایم.

پاچا و ویل:

ته باید و وایې چې زه شهزاده یم او که نه.

هغه و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته باید ما ته لیک راکړې چې د ریښتیا په ویلو سره، ما نه مړ کوې.

پاچا ومنه او هغه ته یې لیک ورکړ.

بیا یې و ویل:

اوس و وایه چې زه شهزاده یم او که نه؟

هغه و ویل:

نه!

ته شهزاده (اصلي) نه یې.

هغه خپلې څېړنې، خپلې مور نه پیل کړې.

هغې و ویل:

ډېر وخت زمونږ اولاد نه کېده او مونږ هم حیران وو تر څو پاچا د مرګ نه وروسته، میراث چا ته پرېږدو؟

څه وخت تېر شو.

مونږ په دښتې کې، روان وو.

سترګې مو پر څو ماشومانو ولګېدې کوم چې د شپنو زامن وو.

مونږ یوه ښکلی ماشوم یانې ته خوښ کړې او د ډېرو پیسو په مقابل کې مو واخیستې.

د څېړولو نه وروسته پاچا خپل وزیر و غوښت او هغه ته یې و ویل:

ته څه پوی شوې چې زه شهزاده (اصلي) نه یم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزیر و ویل:

د پاچا په دربار کې سره زر، سپین زر او نور جواهرات خورا ډېر وي.

مګر تا د هغوی پر ځای، ما ته مېږې او وزې انعام راکړې.

دا په دې مانا چې ته د شپون زوی او اصلی شهزاده نه یې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی او زده کونکي

یوه ورځ ښوونکي له زده کونکو و پوښتل:

زړور څوک دی؟

- یوه زده کونکي ګوته پورته کړه او ویې ویل:
زړور هغه څوک دی چې یوازې پر دښمن حمله وکړی او د هیچا، و نه ډار شي.
- بل زده کونکي و ویل:
زړور هغه څو ک دی چې په ځنګله کې شپه تېره او و نه ډار شي.

- بل زده کونکي ګوته پورته کړه او ویې ویل:

زړور هغه څو ک دی چې له زمري او پړانګه و نه ډارشي.

- بل زده کونکي و ویل:
زړور هغه څوک دی چې سیند کې لامبو وهې له یوې خوا نه بلې خوا ته، تېر شي او ونه ډار شي.
- بل زده کونکي و ویل:
زړور هغه څوک دی چې په طوفان کې روان وي باران ، برلی پرې و وربېږی او و نه ډار شي.

هر زده کونکي به څه ویل او ښوونکي به ور ته سر خوزاوه.

په دې وخت کې یوه بل زده کونکي ګوته پورته کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکي و ويل:

ته څه وايې؟

- هغه و ويل:
زړور هغه څوک دی چې د خپل مور او پلار لاسونه مچ (مچو) کړي او و نه ډار شي.

په دې وخت کې ښو ونکی په ژړا شو.

زده کونکي د ښوونکي نه و پوښتل:

ما خو به کومه ورانه (بده) خبره نه وي کړې؟

ښو ونکي و ويل:

نه!

زه داسې زړور نه وم چې خپل پلار او مور لاسونه مې مچ (مچو) کړي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آفت (اپت) او فتنه

په پخوا وختونو کې یوه کس ژوند کاوه چې نوم یې آفت (آپت) و.

هغه د یوې نجلۍ سره واده وکړ.

هغه د ښځې نوم فتنه و.

څه وخت وروسته هغوی د زوی خاوندان شوو.

پر هغه یې نوم فساد کېښود.

زوی یې لا نه و لوی شوی، چې مړ شو.

خلک به د هغه فاتحې او غم شریکۍ له پاره، هغوی کور ته راتلل.

هغوی به ویل:

تر څو چې آفت (اپت) او فتنه ژوندي وي، ډېر فسادونه به وزېږوي.

تاسو سوچ مه کوئ او مه پرېشانه کېږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګریز

په پخوا وختونو کې یوه انګریز د افغانستان یوه ولایت ته، تاریخي آثارو لیدو د پاره راغلی و.

هغه د خپل ژباړونکي سره په ښار کې چکر واهه.

د سړک تر غاړې یوه کس ناست او د انګریز نه یې د خدای په نامه خیرات و غوښت.

انګریز ورته پام نه شو او خپله لاره یې ونیوه.

څه وخت وروسته بېرته خپل هېواد ته لاړ.

پر زړه یې وګرځېد چې یوه کس دهغه نه څه وغوښتل.

خپل ژباړونکی یې و غوښت تر څو وپوښتي چې، هغه څه غوښتل.

ژباړونکی یې راغی او هغه ته یې و ویل:

څه مو ویل؟

انګریز و ویل:

هو!

په افغانستان کې یوه کس له ما، څه وغوښتل.

کولای شې، و وایې چې، هغه څه ویل؟

ژباړونکي و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د خدای په نامه مرسته وغوښته.

انګریز ډېر خفه شو او لس لکه افغانۍ یې هغه ولایت والی ته ولېږې تر څو هغه سړک غاړې بینوا ته یې ورکړي.

والی پیسې نیمې کړې.

پنځه لکه یې په خپل جب کې د ننه کړې.

بیا یې ښاروال وغوښت.

هغه ته یې و ویل:

یوه انګریز د سړک غاړې بینوا ته پنځه لکه افغانۍ رالېږلي دي.

دا واخله او هغه ته یې ورکړه.

ښاروال پیسې واخیستې.

درې لکه یې په جب کې کېښودې.

دوې لکه نورې یې د سیمې (ناحې) ښاروالۍ ریس ته ورکړې.

هغه ته یې و ویل:

یوه انګریز د سړک غاړې بینوا ته دوې لکه افغانۍ رالېږلي دي.

دا واخله او هغه ته یې ورکړه.

هغه یوه نیم لک یې په جب کې کېښودې.

بیا یې د سیمې (ناحې) مدیر ته و ویل:

یوه انګریز د سړک غاړې بینوا ته پنځوس زره افغانۍ رالېږلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا واخله او هغه ته يې ورکړه.

هغه پيسې واخيستې.

څلوېښت زره يې په جب کې کېښودې.

بيا يې د سيمې (ناحې) مامور و غوښت.

هغه ته يې و ويل:

يوه انګريز د سړک غاړې بينوا ته لس زره افغانۍ راليږلي دي.

دا واخله او هغه ته يې ورکړه.

مامور هم نهه زره افغانۍ په جب کې کېښودې.

او له ځانه سره يې و ويل:

هسې هغه بينوا او د ورځې سل، يونيم سل افغانۍ ټولوي.

د هغه د پاره، زر افغانۍ خورا ډېرې دي.

هغه له ودانۍ نه و وت او بينوا يې وموند.

بيا يې هغه ته زر افغانۍ ورکړې.

بينوا هم مامور ته دعا وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان محمود غزنوی د وخت کیسه

د هغه په وخت کې یوې ځوانې او ښایسته جلۍ ژوند کاوه، هغې به د هر کس وړاندیز نه ما نه او شرط یې دا وه چې کس باید یوه کسب یاد ولري.

یوه ورځ پاچا د یوه ځای نه تېرېده.

ویې لیدل چې، څه خلک ناست او څه اوبي.

پاچا هغوی ته نږدې شو او ویې پوښتل:

څه اوبئ؟

هغوی و ویل:

مونږ. پوزي اوبو.

هغه و ویل:

کولای شئ، ما ته یې هم زده کړئ؟

هغوی و ویل:

هو!

ته کښېنه او وګوره!

ډېر اسانه کار دی.

پا چا د هغوی تر څنګ کښېناست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په يوې ګړۍ کې يې پوزی اوبدل، زده کړل.

بيا روان شو.

پر سبا يې د هغې انجلۍ نه د واده غوښتنه وکړه.

هغې ترې پوښتنه وکړه.

څه کسب دې ياد دی؟

هغه و ويل:

پوزي اوبدل مې ياد دي.

هغې ومنه او د پاچا سره يې واده وکړ.

څه موده تېره شوه.

پا چا وغوښتل ګزمې کنټرول کړي.

پاچا د ماڼۍ نه د باندې او په دښتو کې روان شو.

هغه د انسان خورو په کلا برابر شو.

انسان خورو پيره دارانو هغه ولید، په چالاکۍ سره يې ونيو.

بيا يې کلک و تاړه او کلا ته يې د ننه کړ.

وروسته يې د تل پوړ ته (تهکوۍ) د ننه کړ.

التنه ډول، ډول انسانان زوړند، غوښې ټوټې، ټوټې او څه خلک انسانانو د غوښو په خوړو، لګيا وو.

پاچا ډېر وارخطا شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه و ویل:

ما مه وژنئ!

زه تاسو ته، هره ورځ کته رسوم.

انسان خورو و ویل:

څه ګټه رسوی شې؟

پا چا و ویل:

زه په پوزې اوبدلو کې ډېر تکړه یم.

زه به پوزي و وبم، تاسو به یې په بازار کې و پلورئ او پیسې به، تر لاسه کړئ.

هغوي ومنه.

بیا پاچا د هغوی نه وغوښتل تر څو د پوزي اوبدلو مواد، ورته راوړي.

هغوی پا چا ته مواد راوړل او هغه به پوزي اوبدل.

انسان خورو به هغه پوزي بازار ته، وړل او پلورل.

بیا یې د هغوی نه رنګونه وغوښتل.

انسان خوارو و پوښتل:

پر رنګو څه کوې؟

پا چا و ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوزي پرې رنګوم او رنګ کړي پوزي په بازار کې ښه خرڅېږي.

هغوی خوشحاله شوو.

بیا یې پاچا ته رنګونه راوړل.

پاچا به پوزي اوبدل، بیا به یې رنګول.

انسان خوارو به هغه په لوړې بې، پلورل.

څه موده تېره شوه.

بیا پاچا په سوچ کولو پیل کړ.

یوه ښه چل (چم) یې و موند.

یوه ښکلی پوزی یې و اوبده او هغه یې ښکلی رنګ کړ.

په رنګ یې پوزي کې د خپلې ستونزې ولیکې.

بیا یې پوزی انسان خورو ته په لاس ورکړ او هغوی ته یې و ویل:

دا پوزی پلاني (فلاني) وزیر ته یوسه هغه یې په لوړه بیه اخلي.

انسان خواره ډېر خوشحاله شوو.

پوزی یې واخیست او پا چا دربار ته یې ورساوه.

وزیر یې و موند او هغه ته یې و ویل:

زمونږ پوزي اوبدنکي دا پوزی په ډېر مهارت سره اوبدلی، رنګ کړی او تا ته یې لیږلی تر څو په ښې بیه یې و پېرې.

وزیر هم ډېر زیرک سړی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د پوزي په رنګولو راز باندې پوی شو.

د پاچا لیکنه یې ولوسته.

او پوزی یې د هغوی نه، په لوړه بیه واخیست.

بیا یې هغوی ته و ویل:

تاسو نور تکلیف مه باسئ.

زه څه کسان تاسو سره الته لیږم چې هره ورځ له تاسو نه پوزي راوړي او ښې پیسې درکړي.

هغوی و منه او ډېر خوشحاله شوو.

وزیر یوه کوماندان (قوماندان) سره د څو عسکرو سره ولیګل.

هغوی الته ورسېدل.

د انسان خوارو پر کور یې یرغل کړ.

پاچا یې آزاد کړ.

څه انسان خواره یې و وژل.

څه یې تېپیان او نور یې له ځانه سره دربار ته یوړل.

هغوی یې هم د خلکو په مخ کې په دار و زړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بلخ په پاچاهی کې

پخوا پېر په بلخ کې یوه لویه او مشهوره پاچاهي وه.

په پاچاهۍ کې ډېرو غلامانو او مینځو هم ژوند کوو.

ودانۍ او انګړونه، خورا ډېر وو.

یوه ورځ د یوې مینځې او مېرې تر منځ اختلاف پیدا شو.

مینځه که اخوا تله مېرې ته به یې ډب ورکاوه او که دېخوا تله، مېرې ته به یې ډب ورکاوه.

دا کار به هره ورځ او څو واره تر سره کېده.

مېرې، مینځې ته څه نه ویل او په زړه کې به یې اچوه.

دا کړنه یوې بیزوګۍ ولیده او خپل پاچا (مشر) ته یې ولېږدوه (انتقال کړه).

د بیزوګانو پاچا، ټولې بیزوګانې وغوښتې او د بیزوګۍ کیسه یې هغوی ته بیان کړه.

بیا یې و ویل:

حالات وران او راپور خطرناکه دی، ښه به دا وي چې له دې سیمې نه کډه شوو.

بیزو ګانو ته د خپل پاچا خبره، خوند ور نه کړ.

چا یوه څه او بل، بل څه ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې بيزو و ويل:

دا کومه ستونزه نه ده.

ميږه به څه وي او تاوان به يې څه وي.

ښه به دا وي چې خپل ژوند، په عادي توګه مخ ته يوسوو.

د بيزوګانو مشر و ويل:

ما خپله غاړه خلاصه کړه، نور ستاسو خپل کار دی.

څه وخت تېر شو.

يوه ورځ مينځې په لاس کې اور نيولی و او غوښتل يې تناره خونې ته يې يوسي.

په دې وخت کې د ميږې ورته پام شو او له ځانه سره يې و ويل:

دا ډېر ښه وخت دی.

زه به ستا خوښه شم.

د مينځې څټ(شا) ته ورو، ورو روانه او تناره نږدې د لرګو او واښو زېرمې ته نږدې يې مينځه د څټ (شا) خوا نه په درېغه و وهله.

مينځه پر ځمکې و غورځېده او اور واښو او لرګيو زېرمې ته و لوېد او اور يې واخيست.

په لږ ځنډ کې اور ټولې پاچاهۍ ته خپور او خلکو د ځان ژغورنې له پاره هرې خوا، خواره واره شوو.

څه مړه او ډېر کسان په کې ټپيان شوو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پا چا د درملنې له پاره طبیبان (ډاکټران) ټول (غونډ) او د هغو نه یې د علاج په هکله، د مرستې غوښتنه وکړه.

هغوي په ګډه و ویل:

ناروغان سوځېدلي او خورا ډېر دي.

د علاج او دوايی له پاره یې یواځې یوه لار شتون لري.

پاچا وپوښتل:

کومه لار؟

هغوی و ویل:

د علاج له پاره بیزوګانو پوستکو ته، اړتیا شته.

پاچا خپل سر لښکر و غوښت او هغه ته یې امر وکړ تر څو شاوخوا غرونه او غونډۍ کلا بندي، بیزوګانې ونیسي او پوستکي یې دربار ته راوړي تر څو طبیبان د سوزېدلو کسانو علاج پرې وکړي.

لښکر روان او سیمې کلابندې شوې.

خبره د بیزوګانو پاچا ته ورسېده.

په دې وخت کې، ډیرې نورې بیزوګانې هم پا چا خوا ته ورسېدې.

هغه و ویل:

ما خو پخوا ویلي و چې خبره ورانه یا خطرناکه ده.

تاسو، و نه منه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا بیزوګانو و ویل:

اوس به څه چل وکړو.

د بیزوګانو پاچا و ویل:

اوس هر څوک دې، خپل سر وباسي.

بیا ټولو په منډو پیل کړ.

ډېری بیزوګانې ونیول شوې او پوستکي یې ترې و وېستل شوو.

د علاج له پاره دربار ته ولېږدول شوو.

الته طبیبانو پرې درملنه پیل کړه.

پایله:

اختلاف، اختلاف دی باید ورته په لږ نظر و نه کتل شي.

د اختلاف پیلې ستونزې را منځته کوي.

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه مطالب

از زبان پشتو

به

زبان دری

(c) ketabton.com: The Digital Library

هَلُوع

آیه ۱۹ سوره معارج

سوره: معارج ۷۰
جز: ۲۹
نزول: مکه مکرمه

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا (۱۹)

ترجمه:
انسان مخلوقی سخت حریص و بی صبر است.
معانی کلمات آیه:
هلوع: بسیار حریص بسیار جزع کننده.
طبرسی فرماید:
«**الهلوع:** الشدید الحرص الشدید الجزع»
هلع: جزع و شدة الحرص.

آیات ۱۹/۲۰/۲۱/۲۲ و ۲۳:

إِنَّ الْإِنْسانَ خُلِقَ هَلُوعاً «۱۹» إِذا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعاً «۲۰» وَ إِذا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً «۲۱» إِلَّا الْمُصَلِّينَ «۲۲» الَّذِينَ هُمْ عَلى صَلاتِهِمْ دائِمُونَ «۲۳»
ترجمه:
همانا انسان، بی تاب و حریص آفریده شده است. هرگاه بدی به او رسد، نالان است. و هرگاه خیری به او رسد، بخیل است. مگر نمازگزاران. آنان که بر نماز شان مداومت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نکته ها

«هلوع» به معنای انسان بی صبر و حریص است.

سؤال: خداوند (ج) در برخی آیات، آفرینش انسان را بهترین:

«خَلَقْنَا الْإِنْسانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ» «۱» و خود را بهترین خالق برشمرده است:

«أَحْسَنُ الْخالِقِينَ» «۲»* امّا در این آیات، تصریح شده که انسان، حریص و بخیل آفریده شده است. این دو چگونه با یکدیگر قابل جمع است؟

پاسخ: در آفرینش انسان، امور متضادّ قرار داده شده و این رمز تکامل است. نفس، انسان را به بدی سوق می دهد:

«إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ» «۳» ولی عقل، انسان را از آن باز می دارد:

«نَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوى» «٤» و رشد انسان در انتخاب میان این تقابل هاست که به تربیت و تزکیه انسان می انجامد.

بر اساس روایات، بهترین عمل آن است که تداوم داشته باشد. «٥»
«الَّذِينَ هُمْ عَلى صَلاتِهِمْ دائِمُونَ»

.«۱» تین، ٤.
.«۲» مؤمنون، ١٤.
.«۳» یوسف، ٥٣.
.«٤» نازعات، ٤٠.
.«٥» تفسیر نورالثقلین.
جلد ١٠ - صفحه ٢١٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

روایات زیادی در مورد حرص وارد شده «۱» که به برخی از آنها اشاره می کنیم:
«الحرص لا یزید فی الرزق» حرص، رزق را زیاد نمی کند.
«من کثر حرصه ... ذل قدره » کسی که حرصش بیشتر باشد، خوار و ذلیل می شود.
«رب حریص قتله حرصه» چه بسا انسان حریص که حرصش او را بکشد.
«لیس لحریص غناء» حریص، هرگز بی نیاز نمی شود.
«الحرص یرزی بالمروة» حریص، مروّت و جوانمردی خود را از دست می دهد.
«الحرص مطیة التعب» حرص، بستر رنجها است.
«لا حیاء لحریص» حریص، به خاطر رسیدن به مال، عفّت و حیا را کنار بگذارد.
«الحریص الاسیر» حریص، اسیر است.
«الحرص علامة الفقر» حرص، نشانه فقر است.
«الحرص یفسد الایقان» حرص، یقین به مقدّرات الهی را فاسد می کند.
«الحرص موقع فی کثیر العیوب» حرص، انسان را در عیوب بسیاری قرار می دهد.
«لا یلقی الحریص مستریحا» انسان حریص، آسایش و راحتی ندارد.

پیام ها:

۱. نشانه حریص بودن دو چیز است:

جَزَع به هنگام سختی و بُخل به هنگام کامیابی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«هَلُوعاً إذا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعاً وَ إذا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً»

۲. ریشه بسیاری از ناهنجاری‌ها، حرص و بخل است. جَزُوعاً ... مَنُوعاً

۳. انسان بسیار کم ظرفیّت است، با تماس با سختی فریاد می زند و بخل می ورزد.

مَسَّهُ ... مَسَّهُ

۴. راه نجات از اخلاق ناپسند، مداومت به نماز است.

خُلِقَ هَلُوعاً ... إلَّا الْمُصَلِّينَ

۵. طبع مادّی انسان به سوی حرص و بخل میل دارد و نماز و یاد خدا آن را مهار می کند.

إنَّ الْإنْسانَ خُلِقَ هَلُوعاً ... إلَّا الْمُصَلِّينَ

۶. انسان بدون نماز مضطرب است.

جَزُوعاً ... مَنُوعاً ... إلَّا الْمُصَلِّينَ

۷. آثار نماز در گرو مداومت بر آن است.

«الَّذِينَ هُمْ عَلى صَلاتِهِمْ دائِمُونَ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰۰ عادت حضرت محمد (ص)

۱ . با آرامش و وقار درراه، قدم می زد.

۲. در حین راه رفتن پا را روی زمین کش نمی کرد.

۳. نگاهش را پایین می آورد و به زمین نگاه میکرد.

۴. هر که را می دید به او سلام می کرد و پیش از او احدی بر او سلام نکرد.

۵. وقتی دست کسی را می گرفت سریع دستش را، رها نمی کرد.

۶. او به گونه ای با مردم زندگی می کرد که همه فکر می کردند او به حضرت محمد (ص) نزدیک است.

۷. به کنج چشم به کسی نگاه نمی کرد و مستقیم به او نگاه می کرد.

۸. به کسی لق لق نگاه، نمی کرد.

۹. وقتی اشاره می کرد، با دست اشاره می کرد نه با چشم یا ابرو.

۱۰. مدتها دهانش را بسته بود، مگر در مواقع لزوم و ضرورت حرف می زد.

۱۱. هر وقت با کسی صحبت می کرد تا آخر به حرف های او گوش می داد.

۱۲. سینه اش را کاملاً می چرخاند و روبه روی هرکسی که با او صحبت می کرد، می نشست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳. هر که با او می نشست، تا نمی خواست بایستد، نمی ایستاد.

۱۴. بدون ذکر خدا (ج) در مجلس نمی نشست و خارج نمی شد.

۱۵. هنگام ورود به مجلس در انتهای (اخر) مجلس و نزدیک به دروازه می نشست، نه در وسط مجلس.

۱۶. در مجلس برای خود جایی تعیی ن(ریزرف) نمی کرد و مانع تعیین شدن جای برای خود می شد.

۱۷. هرگز در مقابل مردم به چیزی تکیه نمی کرد.

۱۸. بیشتر جلسات را روبه قبله دایر میکرد.

۱۹. اگر کسی کاری را انجام می داد که قبلاً آن را دوست نداشت و در تضاد (تکر) با شرعیت نداشت، آنرا نا دیده میگرفت.

۲۰. اگر کسی اشتباه می کرد، آن را کاپی یا در جای دیگر یاد نمی کرد.

۲۱. او از کسی که با او صحبت نا درست می کرد انتقام نمی گرفت.

۲۲. او هرگز با کسی دعوا نکرد.

۲۳. او هرگز سخنان کسی را قطع نمی کرد، مگر اینکه حرف اشتباهی زده باشد.

۲۴. پاسخ سوال را چندین بار تکرار می کرد، تا شنونده در پاسخ شک نکند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵. وقتی از کسی حرف های ناشایست می شنید، به آنها نمی گفت: «چرا می خواهی این حرف را بزنی، اما می گفت: «چه اتفاقی می افتد؟»

۲۶. با فقرا زیاد می نشست و می ایستاد و با آنها غذا می خورد.

۲۷. او نیز دعوت برده گان و غلامان را می پذیرفت.

۲۸. او هدیه را می پذیرفت، حتی اگر یک گیلاس شیر می بود.

۲۹. بالاتر از همه چیز، صله رحمی میکرد.

۳۰. به خویشاوندان خود نیکی می کرد بدون آنکه به دیگران ارجعت دهد.

۳۱. کارهای نیک را ستایش و تشویق می کرد و از منکر نکوهش و نهی می کرد.

۳۲. به آنها می گفت: آن چیزیکه به اصلاح دین، مردم و دنیا می انجامد.

حاضرین که از من می شنوند، به غایبان نیز برسانند.

۳۳. هر که عذر می آورد، عذرش را می پذیرفت.

۳۴. هیچکس را سبک (کم وزن) نمی دانست.

۳۵. او هرگز به کسی توهین نکرد و هرگز کسی را به نام بد یاد نکرد.

۳۶. او باعث نفرت هیچ یک از دوستان و اطرافیانش، نشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷. او هرگز به دنبال عیب (جستجوی عیب) کسی نبود.

۳۸. از آزار مردم پرهیز می کرد، از آنها جدا نمی شد و با همه رفتار خوش می کرد.

۳۹. هرگز از مردم بد نمی گفت و زیاد از آنها تمجید هم نمی کرد.

۴۰. در برابر هتک حرمت دیگران صبر می کرد و جزای بدی آنها را به نیکی جواب می داد.

۴۱. از مریضان دیدار می کرد، با اینکه در جای دوری از مدینه منوره می بودند.

۴۲. او متوجه یارانش بود و احوال آنها را جویا می شد.

۴۳. اصحاب خود را به نام های نیک صدا می کرد.

۴۴. به یاران خود نصیحت می کرد و بر آن اصرار می ورزید.

۴۵. در میان اصحاب خود می نشست، اگر مشکلی پیش می آمد، کسی نمی توانست پیامبر را در میان آنان بشناسد.

۴۶. دربین یارانش انس و الفت را ایجاد کرد.

۴۷. او وفادارترین مرد به عهد و پیمان خود بود.

۴۸. وقتی چیزی را به بینوا می بخشید با دست خود می بخشید و به کسی ارجاع (توسط کسی دیگر) نمی داد.

۴۹. اگر نماز می خواند و یکی جلویش می آمد، نماز را کوتاه می کرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰. اگر نماز می خواند وطفل گریه می کرد، نماز را کوتاه میکرد.

۵۱. او برای آن دسته از افرادی که حسناتشان به دیگران می رسید بسیار عزیز بود.

۵۲. احدی از حضور او نا امید نمی شد و می گفت: حاجت آنان را که نمی توانند نزد من برسانند، شما برسانید.

۵۳. هر گاه حاجتی از او می خواست، اگر صواب بود، به او می داد و اگر نبود، با سخنان نیکو آنرا رد می کرد.

۵۴. درخواست کسی را رد نمی کرد، مگر اینکه مرتکب گناه می شد.

۵۵. او به ریش سفیدان بسیار احترام می گذاشت و بالای خورد سالان بسیار مهربان بود.

۵۶. به فقرا بسیار مراعات میکرد.

۵۷. قلوب کسانی که بدی را دوست داشتند، با اعمال نیک جذب و به دست می آورد.

۵۸. او آشکارا لبخند می زد و در این حالت ترس شدیدی از خداوند (ج) در دل داشت.

۵۹. وقتی خوشحال می شد پلک به هم می گذاشت و ابراز خوشحالی می کرد.

۶۰. بیشتر خنده هایش لبخند بود، خنده هایش صدایی نداشت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۱. گاهی شوخی (مزاح) می کرد اما به بهانه شوخی و خنده الفاظ نا مناسب و بیهوده نمی گفت.

۶۲. او نام بد را تغییر می داد و به جای آن از یک نام خوب استفاده می کرد.

۶۳. در عین حال صبر و سردی او بر عصبانیت غلبه داشت.

۶۴. در هنگام نا بودی مال نه خشم می کرد و نه هم بی قرار بود.

۶۵. به خاطر خداوند (ج) آنقدرعصبانی می شد که کسی او را نمی شناخت.

۶۶. او هرگز انتقام خود را نگرفت، مگر کسانی که حق را پنهان می کردند.

۶۷. منفورترین رفتار در مقابل حضرت محمد (ص) دروغگویی بود.

۶۸. در هنگام شادی و غم، جز ذکر حق، چیزی بر زبان نمی آورد.

۶۹. هرگز پول واریز(ذخیره) نکرد.

۷۰. از نظر خوراک و پوشاک بیش از خدمت گارانش، نداشت.

۷۱. روی خاک می نشست و روی آن غذا می خورد، اما بیشتر از هر چیز دیگری پاکي را دوست داشت.

۷۲. روی زمین می خوابید.

۷۳. کفش و لباس خودش را خودش، می پوشید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۴. با دستش شیر می نوشید و پای شتر را خودش می بست.

۷۵. هر الاغی (جنبنده) که برای او آماده بود بر او سوار می شد و برای او فرقی نمی کرد.

۷۶. هر جا می رفت، ابای خود را (لباسی شبیه به چپن) بود در می آورد و از آن بهره می برد.

۷۷. بیشتر لباس هایش سفید رنگ بود.

۷۸. وقتیکه لباس نو می ساخت، کهنه را به فقیر می بخشید.

۷۹. لباس مفخر او در روز جمعه بود.

۸۰. در پوشیدن کفش و لباس از سمت راست شروع می کرد.

۸۱. موی های غیر منظم و چرکین را، ناپسند می دانست.

۸۲. او همیشه سرحال بود و پول زیادی برای عطر خرچ می کرد.

۸۳. همیشه وضو می گرفت و هنگام وضو، دستان خود را بر روی و ریش خود کش می کرد.

۸٤ .نماز مثل نور چشمانش بود، در نماز آرامش می یافت.

۸۵. روز سیزدهم ، چهاردهم و پانزدهم هر ماه را روزه می گرفت.

۸۶. او هرگز، به هیچ نعمتی نخندید.

۸۷. نعمت اندک خداوند متعال، برایش بسیار گرانبها بود.

۸۸. او هرگز غذا را تحسین نکرد و در باره آن بد، نه گفت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۹. هنگام صرف غذا، وقتی همه چیز حاضر بود، علاقه (میل) خود را به او نشان می داد.

۹۰. روی دستر خوان، غذا را از کنار خود به دیگران منتقل می کرد.

۹۱. هنگام صرف غذا، او اولین نفری بود که می نشست و آخرین نفری بود که بر می خاست.

۹۲. اگرسنه نبود، غذا نمی خورد و قبل از سیر شدن از غذا پرهیز می کرد، یعنی بعد از سیر شدن غذا نمی خورد.

۹۳. معده او هرگز نمی توانست دو غذا را همزمان در خود نگه دارد.

۹٤. او هرگز در غذا عارق نزده است.

۹۵. خودش به تنهایی غذا نمی خورد.

۹٦. بعد از خوردن غذا دست هایش را می شست و روی صورتش کش میکرد.

۹۷. در حال نوشیدن آب سه نفس می کشید و در ابتدا می گفت:

الله و در آخر الحمدالله.

۹۸. او نسبت به هر قسم دختران باحیا و مستور با حیا تر بود.

۹۹. وقتی وارد خانه می شد، سه بار اجازه می خواست.

۱۰۰. زمان های ورود به خانه را به سه قسمت تقسیم می کرد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

یک قسمت برای خدا، قسمتی دیگر برای خانواده و قسمت سوم برای خود و مردم بود.

درود شریف:

اَللّهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَّ عَلیٰ الِ مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّیت عَلیٰ اِبرَاهِیمَ وَعَلیٰ الِ اِبرَاهِیمَ اِنَّکَ حَمیدٌ مَّجِیدٌ.

ترجمه:

خداوندا!

بر محمد صلی الله علیه و آله و سلم و آل محمد صلوات بفرست، همچنان که بر ابراهیم (ع) و آل ابراهیم علیه السلام صلوات و رحمت فرستادی .

اَللّهُمَّ بَارِک عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَّ عَلیٰ الِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارکتَ عَلیٰ اِبرَاهِیمَ وَعَلیٰ الِ اِبرَاهِیمَ اِنَّکَ حَمیدٌ مَّجِیدٌ.

ترجمه:

خداوند۱!

بر محمد (ص) و آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) برکت بفرست، همانطور که بر ابراهیم (علیه السلام) و آل ابراهیم (علیه السلام) برکت فرستادی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چاه کن در چاه است

دو برادر در یک مکان زندگی می کردند، آنها به تجارت مشغول بودند.

آنها زندگی بسیار خوب و دوستانه ای داشتند.

یک روز برادری مجبور شد برای تجارت منطقه را ترک کند و به برادر دیگرش گفت:

می خواهم چند روزی برای تجارت از منطقه دور باشم، تا زمانی که برگردم از همسرم مراقبت و در زمان سختی به او کمک کن.

برادرش گفت:

این چه حرف هاست؟

به هیچ چیز فکر نکن.

او از برادرش تشکری کرد.

شب زود خوابید و صبح وقت، بیدار شد.

به همسرش گفت:

من برای چند روز غرض تجارت مسافرت میروم.

در مواقع سختی برادرم به شما کمک می کند.

خامنش از او تشکری کرد.

شوهرش صبحانه را زود خورد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابتدا از همسر و سپس از برادرش خدا حافظی نموده و سفر را آغاز کرد.

او به یک سفر کاری تجاری رفت.

برادرش به زن او چشم دوخت.

پلان هایش را برنامه ریزی می کرد و در پایان از او خواست که با او همبستر شود.

همسر برادرش درخواست او را رد کرد.

برادر شوهرش به او گفت:

من شما را به شدت مجازات خواهم کرد.

او گفت:

دستت باز!

سپس گفت:

خواهیم دید.

مدتی گذشت.

او به مجازات فکر می کرد.

یک فکر خوب پیدا کرد و آن را با خود نگه داشت.

او از آمدن برادرش خبر شد.

راهش را گرفت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس از خوش آمدید، به برادرش گفت:

تو هم همسر عجیبی داری؟

وقتی به مسافرت رفتی، ساعت های زیادی نگذشته بود که او آمد و درخواستی غیر منطقی از من کرد.

برادرش بسیار ناراحت و عصبانی شد.

وقتی وارد خانه شد، همسرش متوجه او شد، به سرعت خود را به جلویش رساند و سلام کرد.

عصبانیت شوهرش بیشتر شد و او را طلاق داد.

خانمش هر چی پرسید چی شده؟

شوهرش بدون فکر کردن و تحقیق او را از خانه بیرون کرد.

زن از خانه خارج و در کوچه به راه افتاد.

او به خانه یک عابد رفت.

به خانه نزدیک شد.

خادم جلوی خانه ایستاده بود.

خادم گفت:

کجا میروی؟

او گفت:

من می خواهم عابد را ببینم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او گفت:

تو همین جا بمان، من میرم و برایت اجازه میگیرم.

او گفت:

خیلی خوب!

خادم وارد خانه شد.

و به او اجازه ورود گرفت.

زن به خانه عابد آمد و تمام ماجرای گذشته خود را برای او تعریف کرد.

سپس به او گفت:

چه می توانم بکنم.

او گفت:

اگر برای من شغلی پیدا کردی یا مرا اینجا نگه داشتی؟

او گفت:

یک پسر خورد سال دارم.

تو از او مراقبت خواهی کرد و من ماهانه دو دینار به اضافه از سه وقت غذا، به تو می دهم.

او خوش و از عابد تشکری کرد.

به همان روز به کار خود آغاز کرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چند روزی گذشت.

زن به خدمتکار شیرین شد.

سپس از او خواست که همرایش هم بستر شود.

زن درخواست او را نپذیرفت.

خادم گفت:

من به شما یک جزای بسیار سنگین خواهم داد.

چند روزی گذشت.

خادم همین که وقت پیدا کرد، فرزند عابد را کشت و تقصیر را به گردن زن انداخت.

او پس از قتل به عابد پیغام داد که کودک را زن به قتل رسانیده است.

عابد خیلی قهر و زن را به حضور خود فرا خوانده و گفت:

چرا بچه را کشتید؟

او گفت:

من نکشتم.

کودک را خادم کشته است.

خادم گفت:

نه!

من نکشتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

من قبلاً هم اینجا بوده ام.

با آمدن این زن همه چیز دگرگون شد.

زن خیلی التماس کرد ولی به جایی نرسید.

عابد دو دینار به او داد و او را از خانه بیرون کرد.

زن از خانه خارج شد و در مسیر نامعلومی رفت.

جلو رفت و چشمش به گروهی افتاد.

او به گروه نزدیک شد و دید افرادی یک نفر را نگه داشته ولت و کوب می نمایند.

زن جلو آمد و از مردم پرسید:

این مرد چه کرده که شما او را لت و کوب می نمایید؟

مردم گفتند:

این شخص از ما قرضدار است، ما به او می گوییم قرض ما را بپرداز.

او همیشه دروغ میگوید.

زن گفت:

چقدر قرضدار است؟

مردم گفتند:

دو دینار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپس دو دینار به آن مردم داد و مرد را از ضرب و شتم آزاد کرد.

مرد از زن تشکری کرد و به او گفت:

این شهر، شهری عدالت نیست.

من و تو برادر و خواهر خواهیم بود.

بیا بریم به یک شهر دیگر.

زن که خاطره تلخی از این شهر داشت حرف او را پذیرفت و هردو به سوی دریا رفتند.

به دریا رسیدند.

یک قایق در ساحل دریا ایستاده بود.

آن شخص به کشتی نزدیک و با کشتی بان صحبت نمود.

زن را به کشتی بان فروخت و به بهانه از ساحه دور شد.

کشتی بان به زن گفت:

تا آمدن برادرت، در قایق بنشین.

زن در قایق، نشست.

کشتی بانان قایق را حرکت داد.

زن گفت:

صبر کن!

برادر من بیاید!

(c) ketabton.com: The Digital Library

کشتی بان گفت:

کدام برادر؟

او گفت:

برادری که با من بود.

کشتی بان گفت:

برادری که او تو را بالای من فروخت؟

پولش را گرفت و رفت.

زن خیلی ناراحت شد.

حیران شد.

قایق وسط آب رفت.

سپس کشتی بان از او خواست تا همرایش هم بستر شود.

زن حیران ماند.

از خدا (ج) خواست که او را نجات دهد.

به فرمان خداوند ابری تندی در آسمان ظاهر شد و شروع به باریدن کرد.

بعد از مدتی کوتاه طوفان شروع شد.

کشتی واژگون و پارچه، پارچه شد.

زن بیهوش روی یک تخته قرار گرفت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آب آرام آرام او را به ساحل دریا برد.

در این هنگام پاد شاه شهر که برای شکار بیرون آمده بود، چشمش به زن افتاد.

به سربازان خود دستور داد تا او را از آب بیرون بکشند.

طبق دستور، سربازان او را از آب بیرون آوردند و روی ریگ های کنار دریا گذاشتند.

او بیهوش، اما زنده بود.

با کمک داکتر او را به هوش آورد و او را تداوی (مداوا) کرد.

بعد از به هوش آمدن، تمام داستان خود را به پاد شاه گفت.

پاد شاه از او خواستگاری کرد.

زن قبول کرد.

اومشوره های خوبی به پاد شاه می داد.

او با مشوره دادن مشهور شد.

مدتی گذشت.

قاضی شهر درگذشت.

پاد شاه رایزنی ها را برای تعیین قاضی جدید آغاز کرد.

مردم از پاد شاه خواستند که آن زن را به عنوان قاضی شهر منصوب کند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاد شاه نیز او را به عنوان قاضی شهر منصوب کرد.

بعد از چند روز به پاد شاه گفت:

من می خواهم تهمت کاران را مجازات کنم.

پاد شاه موافقت کرد و اعلام کرد که مردم جمع شوند.

مردم جمع شدند.

- اول شوهرقبلی و برادر شوهرش را خواست.

او شوهر سابق خود را آزاد کرد ولی برادر شوهرش را به هشتاد ضربه شلاق محکوم کرد.

- سپس عابد و خادم را خواست.

عابد را آزاد ولی خادم را به جرم کشتن طفل و تهمت بالای زن محکوم به قصاص کرد.

- سپس شخص قرضدار را خواست و در نزد مردم او را مفسد معرفی و روانه زندان کرد.

به همه آنها مجازات های درست و مناسب داد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاریز

مدت ها پیش پادشاهی می خواست جوی کاریز را از یک منطقه عبور تا زمین های مورد نظر خود را آبیاری کند.

او به کشاورزان دستور داد که حفر جوی را آغاز کنند.

آنها شروع به حفر جوی کردند.

در یکی از مناطق جوی کاریز از کنار خانه یک بیوه زن عبور می کرد که به خانه بیوه زن خسارت وارد و باعث غلتیدن (چپه شدن) خانه او می گردید.

بیوه زن که این وضعیت را دید به کشاورزان گفت:

مسیر جوی به خانه من آسیب می رساند، باید مسیر آنرا تغییر دهید.

آنها گفتند:

ما به دستور پاد شاه عمل می کنیم، شما می توانید درخواست خود را به پاد شاه ارائه دهید.

او موافقت کرد.

صبح شد.

بیوه زن به دربار پاد شاه رفت و درخواست خود را به پاد شاه تقدیم کرد.

پاد شاه به بیوه زن گفت:

(c) ketabton.com: The Digital Library

من هیت ده نفری را انتخاب می کنم تا مشکل شما حل شود.

او از پادشاه تشکری نموده و به خانه خود بازگشت.

پاد شاه طبق وعده یک تیم ده نفره را منصوب کرد و از آنها خواست که به خانه بیوه زن سر بزنند، موضوع را از همه جهات بررسی و نتیجه را با من در میان بگذارند.

فردا هیت ده نفر به منطقه رفتند و از خانه او دیدن کردند.

آنها در گزارش خود نوشتند:

جوی به خانه بیوه زن آسیبی نمی رساند، باید مطابق دستور پاد شاه کندن جوی ادامه یابد.

آنها نتایج خود را با پاد شاه شریک ساختند.

پاد شاه نیز خوشحال شد.

کشاورزان به فعالیت خود ادامه دادند.

بیوه زن با دیدن کشاورزان خشمگین شده و به آنها گفت:

حفاری شما بیهوده است.

نظر هیث را ببنید.

آنها گفتند:

ما نظر هیت ده نفری را با خود داریم که از طرف پاد شاه منظورشده است.

بیوه زن دوباره به دربار سلطنتی رفت و با پاد شاه ملاقات کرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاد شاه به او گفت:

من یک هیت ده نفری را برای حل مشکل شما تعیین کردم.

آنها ساحه را از نزدیک مشاهده، نتیجه را نوشته، همرای من شریک ساخته که متن آن قرار ذیل است.

کندن جوی به خانه بیوه زن آسیبی نمی رساند.

بیوه زن گریه و فریاد زد.

به پاد شاه گفت:
صاحب!
تصمیم آنها درست نیست.
آنها تصمیم اشتباهی گرفته اند.

بهتر است خود شما از خانه من دیدن نمایید.

اگر تصمیم شان به خانه من ضرر می رساند مسیر جوی را تغییر دهید و اگر به خانه من ضرر نمی رساند، خانه مرا تخریب نمایید.

پادشاه پذیرفت.
فردا به منطقه رفت و خانه اش را با چشمان خود دید که با عبور جوی به کلی ویران میشود.
سپس به کشاورزان دستورداد:
مسیر جوی را از خانه بیوه زن دور سازید تا خانه او را تخریب نه نماید.
گاهی اوقات، کمتر بهتر از بیشتر است و تصمیمات به نفع همه گرفته می شود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دو برادر

در زمان های گذشته دو برادر زندگی میکردند.

زندگی شان خوب نبود، زمین و تجارتی هم نداشتند.

نه پول داشتند و نه هم قدرت.

صبح وقت به کوه می رفتند.

شاخه های درختان و بته ها را می زدند، بار می زدند، به بازار می بردند، می فروختند و از پول آن برای خرید غذا و وسایل خانه استفاده می کردند.

هر روز این کار را می کردند.

مدتی گذشت.

یکی از برادرانش بیمار شد.

دوا مصرف کرد اما خوب نشد.

پس از مدتی در گذشت (وفات نمود).

برادر دیگر، او را دفن نمود.

برادر دیگرش صبح وقت به تنهایی چوب می آورد، در بازار می فروخت و حاجت برادر فامیل مرده اش را برآورده می کرد.

بعد از ظهر برای رفع حاجت خود، چوب می آورد، در بازار می فروخت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار برای او خیلی زیاد و دشوار شد.

مدتی گذشت.

او نیز به شدت بیمار شد.

مطالبات خانواده نیز افزایش یافته بود.

هر چه فکر می کرد، فایده ای نداشت.

سپس گفت:

اگر کسی یک سال به من روزی بدهد، حضرت خضر (علیه السلام) را به او معرفی می کنم.

این خبر در همه جا پیچید و به گوش پاد شاه رسید.

پاد شاه نیز او را به دربار فرا خواند.

با او صحبت کرد و بعداً به او یک سال روزی (نفقه) داد.

او هم برای مدت کوتاهی وقت گذاشت.

مدتی گذشت و این موضوع توسط پاد شاه فراموش شد.

پس از مدتی شخصی از دربار با پاد شاه ملاقات کرد و از روی شیطانت، ماجرای گذشته را به یاد او آورد.

پاد شاه آن شخص را به دربار خود فرا خواند.

آن شخص بسیار غمگین و ضربات قلبش بیشتر شد.

با خود گفت:

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاد شاه مرا حتماً به دار میزند.

به هر حال باید رفت.

توکل به خدا(ج).

وقتی وارد دربار شد یک مرد ریش سفید هم وارد شد.

کسی فکر می کرد که او از بستگان وزیر برنامه ریزی باشد و دیگران فکر می کردند که:

شاید، پاد شاه او را دعوت کرده باشد.

پاد شاه وزرای خود را صدا زد و موضوع را با آنها در میان گذاشت.

آنها درخواست جلسه کردند.

پاد شاه موافقت کرد و جلسه را تشکیل داد.

جلسه آغاز شد.

او به وزرا گفت:

نظر خود را در مورد مجازات این شخص بیان کنید!

- وزیر اولی گفت:

این آدم را باید در آتش بزرگ انداخت تا درس عبرتی برای دیگران شود.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فیصله با وزیر می زیبد و جزا برای شخص مناسب است.

- وزیر دوم گفت:

این شخص باید زنده پوست شود و در بیابان رها تا مگسها و پشه ها او را نیش بزند و از درد بمیرد.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

فیصله با وزیر می زیبد و جزا برای شخص مناسب است.

- وزیر سوم گفت:

این شخص باید تکه تکه و نابود شود.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

فیصله با وزیر می زیبد و جزا برای شخص مناسب است.

- آخرین وزیری که تحصیل کرده بود گفت:

جناب عالیقدر!

هر کمکی به او کردی، از بیت المال کردی که مال مردم است.

چیزی از جیبت نکردی.

شاید برای نجات خود این حرف را زده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او نباید کشته شود.

مرد ریش سفید گفت:

وزیر راست می گوید.

فیصله با وزیر می زیبد و جزا برای شخص مناسب است.

سپس پاد شاه روی خود را به مرد ریش سفید کرده و گفت:

حرف هر وزیر را تایید کردید، چطور ممکن است اینطور باشد؟

دیوانه ای؟

مرد ریش سفید گفت:

- وزیر اولی پسر آهنگر است، جز آتش ندیده است، هر آهن سردی را در آتش گرم می کرد و با چکش زدن به آن شکل می داد.
- وزیر دوم پسر پینه دوز(موچی) است، تمام عمرش را با پوست (چرم) گذشتانده است.
- وزیر سوم پسر قصاب است.
او به غیر از کشتن حیوانات و توته کردن گوشت چیزی دیگری نه دیده است.
- آخرین وزیر پسرعالم، تحصیل کرده است، خوب صحبت کرده است و من می توانم آنرا تایید کنم.

پاد شاه به وزرا روی آورد و نظر آنها را خواست.

در همین لحظه مرد ریش سفید به یک بارگی نا پدید شد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همه حیران شدند.

شخص گفت:

او حضرت خضر (علیه السلام) بود.

قولم درست بود.

پاد شاه که بسیار تعجب کرده بود از او عذرخواهی کرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصلیت شناسی

در زمان های قدیم، پاد شاهی زندگی می کرد.

او وزیر بسیار باهوش و خردمندی داشت.

روزی وزیرش را صدا زد و اسبی را به او نشان داد.

از اسب زیاد توصیف کرد.

سپس به وزیر گفت:

در باره اسب، چه می گویید؟

او گفت:

اسب واقعی (اصل) نیست.

پاد شاه دستور داد تا صاحب اسب را پیدا کنند و از او در باره موضوع بپرسند.

شخص را پیدا کردند و از او پرسیدند.

او جواب داد:

وقتی این اسب به دنیا آمد، مادرش بیمار شد و مرد.

اسب را پیش گاو گذاشتیم، اسب شیر گاو را خورد و بزرگ شد.

پس از بررسی، پادشاه وزیر را صدا و از او پرسید:

چگونه دانستی که اسب، واقعی نیست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزیر گفت:

یک اسب واقعی علف ها را در دهان می گیرد، سپس سرش را بلند می کند و علف ها را می خورد.

اما این اسب مانند گاو در آخور سرش را پایین انداخته و علف می خورد.

پاد شاه خوشحال شد و سی - چهل گوسفند و بز به وزیر خود پاداش داد.

مدتی گذشت.

سپس با وزیر خود تماس گرفت و از او پرسید:

در باره همسرم چی میگویی؟

او گفت:

بی ادبی است اگر در مورد همسر شما چیزی بگویم.

پاد شاه گفت:

مشکلی نیست، تو میتوانی حقیقت را بگویی.

وزیر گفت:

همسر شما هم بومی (اصل) نیست.

پاد شاه تحقیقات خود را از خشویش آغاز کرد.

خوشو اش گفت:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما یک دختر داشتیم.

او را به نام شما ساخته بودیم تا در آینده خانم شما شود.

او در طفولیت مریض شد و بعدآ فوت کرد.

با پاد شاه مشورت کردیم که دختر کنیز را بگیریم و بزرگ کنیم.

تا که ما در گفتگو(لفظ) مقصر نباشیم.

پس از بررسی، پاد شاه وزیر را صدا کرد و از او پرسید:

چه چیزی باعث شد که تو فهمیدی که او یک شاهزاده خانم نیست؟

وزیر گفت:

شاهزاده خانم ها دنبال حرف های کوچک نمی گردند و بردبار اند.

اما همسرشما گاهی با کنیز دعوا می کند و گاهی با خانم سلمان.

پاد شاه خوشحال شد و سی - چهل گوسفند و بز را به او پاداش داد.

سپس فرمود:

در مورد من چه می گویید؟

او گفت:

گفتن چیزی در مورد شما ساده نیست.

پاد شاه گفت:

باید حتمآ بگویید که من شاهزاده هستم یا نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

او گفت:

باید برای من خط بدهی که با گفتن حقیقت مرا نمی کشی.

پاد شاه موافقت کرد و به او خط (ضمانت) داد.

سپس فرمود:

حالا شما بگویید که من شاهزاده هستم یا نه؟

او گفت:

نه!

تو شاهزاده نیستی.

او تحقیقاتش را از مادرش شروع کرد.

مادرش گفت:

مدت ها بود که صاحب فرزند (بچه دار) نمی شدیم و به این فکر می کردیم که چگونه پس از مرگ وارث داشته باشیم.

مدتی گذشت.

در صحرا قدم می زدیم.

چند بچگگ را دیدیم که پسران چوپان بودند.

ما یک بچه زیبا (خودت) را انتخاب و با پول زیادی خریدیم.

پاد شاه پس از بررسی، وزیر خود را صدا و به او گفت:

از کجا فهمیدی که من شاهزاده (اصلی) نیستم؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزیر گفت:

در دربار پاد شاه طلا، نقره و گوهرهای زیادی وجود دارد.

اما شما در عوض آنها به من گوسفند و بز بخشش دادید.

این بدان معنی است که شما یک پسر چوپان هستید نه یک شاهزاده واقعی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلم و شاگردان

روزی معلمی از شاگردانش پرسید:

چه کسی شجاع است؟

- شاگردی انگشتش را بلند کرد و گفت:

شجاع کسی است که به تنهایی بر دشمن حمله کند و از کسی نترسد.

- شاگرد دیگری گفت:

شجاع کسی است که شب را در جنگل بگذراند و نه ترسد.

- شاگرد دیگری انگشتش را بالا برد و گفت:

شجاع کسی است که از شیر وپلنگ نترسد.

- شاگرد دیگری گفت:

شجاع کسی است که در دریا غوته زند از یک طرف به طرف دیگر بگذرد و نترسد.

- شاگرد دیگری گفت:

شجاع کسی است که در طوفان راه برود و از باران و ژاله نه ترسد.

هر شاگرد (دانش آموز)، چیزی می گفت و معلم سر خود را تکان می داد.

در این هنگام شاگرد دیگری انگشت خود را بالا برد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلم گفت:

شما چی میگویید؟

شاگرد گفت:

شجاع کسی است که دست پدر و مادرش را می بوسد و نمی ترسد.

در این هنگام معلم شروع به گریه کرد.

شاگرد از معلم پرسید:

من چیز بدی گفتم استاد؟

معلم گفت:

نه!

من آنقدر شجاع نبودم که دست پدر و مادرم را می بوسیدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آفت (مصیبت) و فتنه

درزمان های گذشته شخصی زندگی می کرد که اسمش آفت بود.

چندی بعد با دختری ازدواج کرد.

نام آن دختر فتنه بود.

بعد از مدتی صاحب یک پسر شدند.

نام او را فساد گذاشتند.

پسرش قبل از اینکه بزرگ شود، فوت کرد.

مردم برای غم شریکی و غصه به خانه او می آمدند.

آنها می گفتند:

تا زمانی که آفت و فتنه زنده است، مفاسد زیادی به دنیا خواهد آورد.

شما تشویش نه کنید وهم نگران نباشید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

انگلیس

در گذشته ها یک انگلیس برای دیدن آثار تاریخی به یکی از ولایت های افغانستان آمد.

او با مترجم خود در شهر قدم می زد.

شخصی کنار جاده نشسته و از مرد انگلیس به نام خدا صدقه خواست.

مرد انگلیس به او توجهی نکرد و به راه خود ادامه داد.

پس از مدتی به کشور خود باز گشت.

بعد از مدتی به یادش آمد که در افغانستان روزی یک شخص از او چیزی طلب نمود.

او مترجم خود را خواست.

مترجم آمد و به او گفت:

امر کنید!

انگلیس گفت:

میخواستم بپرسم، یک نفر در افغانستان از من چیزی پرسید.

میشه بگویید، چی گفت؟

مترجم گفت:

ازشما برای رضایت خدا کمک خواست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

انگلیس بسیار اندوهگین شد و ده لک (یک میلیون) افغانی را نزد والی آن ولایت فرستاد تا آن را به فقیری کنار جاده بدهد.

والی پنجصد هزار در جیبش فرو برد.

سپس شهردار را خواست.

به او گفت:

یک انگلیس پنجصد هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

پول را بگیر و به او بده.

شهردار پول را گرفت.

سه لک را در جیبش گذاشت.

دوصد هزار را برای ریس ناحیه داد.

به او گفت:

یک انگلیس دو صد هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

آن را بگیر و به او بده.

او یک و نیم لک افغانی را در جیبش گذاشت.

سپس به مدیر ناحیه گفت:

یک انگلیس پنجاه هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

آن را بگیر و به او بده.

او پول را گرفت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چهل هزار افغانی را در جیبش گذاشت.

سپس مامور ناحیه را خواست.

به او گفت:

یک انگلیس ده هزار افغانی را به فقیر کنار جاده فرستاده است.

آن را بگیر و به او بده.

مامور هم نه هزار افغانی را در جیبش گذاشت.

و با خود گفت:

او فقیر است و روزانه صد افغانی جمع آوری می کند.

برای او هزار افغانی زیاد است.

از ساختمان خارج شد و فقیر را پیدا کرد.

سپس هزار افغانی به او داد.

فقیرهم به مامور دعا کرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستان زمان سلطان محمود غزنوی

در آن زمان دختری جوان و زیبای زندگی می کرد، او پیشنهاد کسی را نمی پذیرفت و شرط اش این بود که آن شخص باید در حرفه ای مهارت داشته باشد.

روزی پادشاه از جایی می گذشت.

دید عده ای نشسته اند و بوریا می بافند.

پاد شاه به آنها نزدیک شد و پرسید:

چه می بافید؟

آنها گفتند:

بوریا می بافیم.

او گفت:

میشه به من هم یاد بدهید.

آنها گفتند:

بلی!

بنشین و تماشا کن!

بسیار آسان است.

پاد شاه کنار آنها نشست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او در یک ساعت بوریا بافتن را یاد گرفت.

بعد به دربار رفت.

روز بعد از دخترخواست تا با او ازدواج کند.

او ازپاد شاه پرسید:

چه شغلی دارید؟

او گفت:

بوریا بافی یاد دارم.

او موافقت کرد و با پاد شاه ازدواج کرد.

مدتی گذشت.

پاد شاه از قصر بیرون و غرض کنترول افراد گزمه و به صحرا رفت.

به محل بودو باش آدم خواران رسید.

آدمخواران او را دیدند و با حیله گری او را گرفتار کردند.

سپس اورا داخل قلعه نمودند.

بعداً اورا به تهکوی تعمیر انتفال دادند.

در تهکوی ادمها آویزان، گوشت های آنان تکه، تکه و عده مشغول خوردن گوشت انسانها بودند.

پاد شاه بسیار وارخطا شد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

به آدم خوران گفت:

مرا نه کشید!

من یک کسب خوب یاد دارم.

آدم خواران گفت:

چه کسب داری؟

پاد شاه گفت:

من در بوریا بافی مهارت دارم.

من بوریا می بافم ، شما آنرا در بازار به فروش رسانیده و پول به دست می آورید.

آدمخواران قبول کردند.

سپس پاد شاه از آنها خواست که مواد بوریا بافی را برای او بیاورند.

برای پاد شاه مواد آوردند و او بوریا بافی را آغاز نمود.

آدمخواران بوریا را به بازار می بردند و می فروختند.

مدتی گذشت.

پاد شاه از آنان رنگ خواست.

آدمخواران پرسیدند:

رنگ را چی میکنی؟

پاد شاه گفت:

(c) ketabton.com: The Digital Library

من بوریا را رنگ می کنم وب وریای رنگ شده در بازار فروش خوبی دارد.

آنها خوشحال شدند.

سپس رنگها را نزد پاد شاه آوردند.

پاد شاه بوریا را می بافت و رنگ می کرد.

آدمخوارها آنها را با قیمت های بالا می فروختند.

مدتی گذشت.

سپس پاد شاه به فکر افتاد.

او یک ترفند خوب پیدا کرد.

یک بوریای زیبا بافت و آن را به رنگ ها نقاشی کرد.

مشکل خود را با رنگ بالای بوریا نوشت.

سپس بوریا را به دست آدمخوارها داد و به آنها گفت:

این بوریا را پیش وزیر ببرید او بوریا را به قیمت بالا می خرد.

ادمخواران بسیار خوشحال شدند.

بوریا را گرفتند و به دربار پاد شاه بردند.

وزیر را پیدا کردند و به او گفتند:

بوریا باف ما این بوریا را به طرز ماهرانه ای بافته و رنگ کرده، برای شما ارسال تا با قیمت مناسب خریداری کنید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وزیر هم آدم بسیار باهوشی بود.

او راز نقاشی بوریا را کشف کرد.

نامه پاد شاه را خواند.

و بوریا را از آنها به قیمت گران خرید.

سپس به آنها گفت:

شما دیگه عذاب نه کشید.

من چند نفر را با شما می فرستم تا هر روز از شما بوریا بیاورند و پول خوبی به شما بدهند.

آنها بسیار خوشحال شدند.

وزیر چند سرباز را همرای یک فرمانده (قومندان) با آنها فرستاد.

آنها به آنجا رسیدند.

به خانه آدمخوارها هجوم بردند.

آنها پاد شاه را آزاد کردند.

تعدای آدمخواران را کشتند.

تعدادی را مجروح و تعدادی دیگر را با خود به دربار بردند.

متباقی گروگانان را نیز در حضور مردم به دار آویختند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

در پادشاهی بلخ

در زمان های گذشته در بلخ پادشاهی بزرگ و معروف بوده است.

بسیاری از برده ها و خدمتگاران نیز در این پادشاهی زندگی می کردند.

ساختمان ها و حویلی های زیادی وجود داشت.

روزی بین کنیز و گوسفند دعوا شد.

هر وقت که کنیز از کنار گوسفند اینطرف و وآنطرف میگذشت آنرا یک سیلي محکم مزد.

این کار هر روز و چندین بار انجام می شد.

گوسفند چیزی به کنیز نمی گفت ولی به دل می انداخت.

شادی (میمون) این عمل را دید و برای پادشاه (رهبر) خود انتقال داد.

پادشاه ای شادی ها، همه شادی ها را صدا زد و چشم دید شادی را برای آنها تعریف کرد.

سپس فرمود:

وضعیت خطرناک شده و گزارش خطرناک است، بهتر است از این منطقه خارج شویم.

شادی ها از سخنان پادشاهش خوشش نیامد.

کسی یک چیز می گفت و دیگر چیزی دیگری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شادی دیگری گفت:

این مشکلی نیست.

از گوسفند کاری ساخته نمی شود.

بهتر است به طور معمول به زند گی خود ادامه دهیم.

رهبر شادی ها گفت:

من گردنم را باز کردم، بقیه کار خودتان است.

مدتی گذشت.

یک روز کنیز آتشی در دست داشت و می خواست آن را به اتاق تندور ببرد.

در این هنگام گوسفند متوجه او شد و با خود گفت:

این زمان بسیار خوبی است.

من شما را جزا خواهم داد.

به آرامی به سمت پشت او حرکت کرد و کنیز که به ذخیره کاه و چوب نزدیک شد و از پشت به آن ضربه محکمی زد.

کنیز روی زمین افتاد و آتش به علف ها و چوب ها سرایت کرده آتش گرفت.

در مدت کوتاهی، آتش به تمام پادشاهی سرایت کرد و مردم برای نجات خود هر طرف پراگنده شدند.

عده ای جان باختند و تعداد زیادی زخمی شدند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاد شاه از همه داکتران (پزشکان) تقاضای معالجه کرد و از آنها برای درمان کمک خواست.

داکتران با هم گفتند:

بیماران سوخته و بسیار زیاد هستند.

تنها یک راه برای درمان آن وجود دارد.

پاد شاه پرسید:

کدام راه؟

آنها گفتند:

برای درمان، نیاز به پوست شادی ها وجود دارد.

پاد شاه سر لشکر خود را فراخواند و به او دستور داد که کوه ها و تپه های اطراف را محاصره کنند و شادی ها را دستگیر کند و پوست آنها را به دربار بیاورد تا پزشکان بتوانند افراد سوخته را معالجه کنند.

لشکر به راه افتاد و منطقه محاصره شد.

این خبر به گوش پادشاهشادی ها رسید.

در این زمان بسیاری از شادی های دیگر نیز وارد شدند.

او گفت:

من قبلا هم گفته بودم وضعیت خطرناک است.

شما قبول نه کردید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپس شادی ها پرسیدند:

حالا چی کار کنیم؟

پاد شاه شادی ها گفت:

حالا همه، سرتان را نجات دهید.

درین وقت همه شروع به دویدن کردند.

بسیاری از شادی ها را دستگیر و پوست آنها را کشیدند.

پوست آنها را برای معالجه به دربار فرستادند.

در آنجا داکتران (پزشکان) شروع به معالجه زخمی ها کردند.

نتیجه:

اختلاف، اختلاف است و نباید به آن ساده نگاه کرد.

عدم توافق باعث ایجاد مشکلات می شود.

پایان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ شویو کتابونو لېست

۱. معماری افغانستان
۲. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری
(بخش شفاخانه ها)
۳. راهنمود طلایې
(برای اساتید انستیتوت های تخنیکې و ساختمانی افغانستان)
٤. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد اول
٥. رسم تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد دوم
٦. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش اداری)
۷. معماری اصیل شهر کابل (مرادخانی)
۸. معماری شهر کابل (بی بی مهرو)
۹. افغانستان در قرن تکنالوژی
۱۰. زونبندی اقلیم و زلزله افغانستان
۱۱. صدقه جاریه / دنیای انجینری
۱۲. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد اول (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۱۳. داستان حقیقی با مقیاس معماری
۱٤. فرار از کشور- با تصاویر مستند
۱٥. نقش دانشمندان مسلمان در فن معماری و مهندسی
۱٦. پخسه در افغانستان
۱۷. بنیا نگذاری اولین مساجد توسط افغانها در آسترلیا
۱۸. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد دوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۹. منار جام - الهامی برای قطب منار
۲۰. آموخته های ناب از طراحی تا نظارت
جلد سوم (۱۹۹۰ الی ۲۰۲۱)
۲۱. جام یا کلیان (کلان)
۲۲. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد اول
۲۳. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد دوم
۲۴. معماری گل و چوب (معماری شهر کهنه کابل) جلد سوم
۲۵. چېر ته چې قانون نه شته (ګډوډي د افغانستان په معمارۍ کې)
۲۶. مډرنه جوما تونه ,, پخوا او نن ،،
۲۷. هله جور کو (نی پخسه – مقاوم زلزله)
۲۸. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مساجد)
۲۹. اطلاعات، اصول و قواعد طراحی در معماری (بخش مکاتب)
۳۰. هنر و صنعت چوب در مرادخانی
۳۱. هنر و پیشه حکاکې - زرگری در مرادخانی
۳۲. هیچ (چهل داستان واقعی)
۳۳. معماری اصیل شهر کابل
(تشریح مورخ ۱۷ ماه میزان سال ۱۴۰۱ پوهنتون پولی تخنیک کابل)
۳۴. ۴۰- چهل
۳۵. مجنون او ګلچېن (پښتو ناول)
۳۶. در جستجو (ناول به زبان دری)
۳۷. تفاوت ها تفاوت می آورد (کتاب تصویری)
۳۸. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم
(جلد اول)

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٩. برف ها آب میشود
٤٠. رسم و تخنیک (گامی به سوی دنیای انجینری) جلد سوم
٤١. آرزو و امید (ناول به زبان دری)
٤٢. بوډا ښکاري (پښتو ناول)
٤٣. نامنوني ژوي (پښتو ناول)
٤٤. د اسلامي معمارۍ پیل
٤٥. حیوانات شوخ (ناول به زبان دری)
٤٦. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم (جلد دوم)
٤٧. د شپیلۍ مینه (مه ینه) په کچه ګړۍ کې (پښتو ناول)
٤٨. حشمت خان د کلا معماري
٤٩. د افغان الک او آذري جلۍ مینه (پښتو ناول)
٥٠. د وچو بڼونه او پارکونو معماري
٥١. د یوې ښونکې مینان په یوه تولګي کې (پښتو ناول)
٥٢. د ژرنده ګړي ماما مینه (پښتو ناول)
٥٣. په اسلامي نظام کې ودانیز پرمختګ
٥٤. شپنه ادي (پښتو ناول)
٥٥. بې زده کړې پوی (پښتو ناول)
٥٦. د میني تاو (پښتو ناول)
٥٧. (BIM) په خپله ژبه - په نړۍ کې تر ټولو نوې او ګړندۍ کړنلاره د معمارانو او انجینیرانو(انجینرانو) له پاره
٥٨. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم (جلد سوم)
٥٩. سیدو او عیدو - د کوشنیوالي خواږه ملګري (پښتو ناول)
٦٠. د یوې میاشتې ناوې (پښتو ناول)
٦١. دخاخکو هار (د یوه سړی لنډې کیسې)

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦٢. د کابل ښار اصلي معماري (مراد خانی)
٦٣. کوشنۍ سوداګره (پښتو ناول)
٦٤. د کابل ښار معماري - بي بي مهرو
٦٥. سرغندوی (ناب، مشهور) پوډري
٦٦. ډارونکی سیلاب (پښتو ناول)
٦٧. خواریکښ قاضي (پښتو ناول)
٦٨. د پخوانیو جوماتونو توپیر د نن سره
٦٩. د مور وژونکی (قاتل)، (پښتو ناول)
٧٠. د مور مېړه (پښتو ناول)
٧١. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم (جلد چهارم)
٧٢. لېونی ملا (پښتو ناول)
٧٣. ځوان شهید (پښتو ناول)
٧٤. توده برستن (پښتو ناول)
٧٥. نورک اکا (پښتو ناول)
٧٦. غریبک (پښتو ناول)
٧٧. د ژوند خوږې او ترخې (پښتو ناول)
٧٨. الماء [دیارلس کلنه فلسطینۍ انجلۍ تر نړېدلي ودانۍ (پښتو ناول)]
٧٩. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم (جلد پنجم)
٨٠. ادبي لښتي / خمچه های ادبی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کار لاندې کتابونو لېست

۱. لیونی لېوه
۲. د خاورو لاندې ښار
۳. مجموعه از دروس دینی مولوي صاحب خیرالله مخدوم (جلد ششم)
۴. سپین کارغه
۵. سور تنور
٦. خړه بیزو
۷. بندي مرغه
۸. بې وخته باران
۹. د ژوند پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امکان او وخت په صورت کې

۱. پخسه در افغانستان (به زبان انگلیسی)
۲. تاریخ معماری افغانستان
۳. حویلی های آسمان خراش
٤. ارتباط گذ شته، حال و آینده در معماری
٥. استعداد، سرعت و اقتصاد در معماری افغانستان
٦. شیطان چراغ
۷. خاطره ها

(c) ketabton.com: The Digital Library

Literary sticks

Written by: Architect PHD Hashmatullah Atmar

Date: Februry - March /2027

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library